

Mārijas Beets

Ilustrēts nedēļas žurnāls sievietēm,
literatūrai, mākslai un sadzīvei.

№ 40.

1909. gadā.

Iznāk trešdienās.

Saturs:

Gaiša tēstība. No Zūrihes augstskolas
starpzintāņu privāttēstību profesora
Dr. F. Meili.

Mūsu prese Rīgas Latviešu Biedrības
Sīnību Komitējas apgaisībā. VII.

Weinbergs kā audzinātājs. A. Needras. II.

Kad druma bresē. Renē Bafena romāns.

No franču valodas tulkojis.

Schlehrs. J. Kuratera.

Upstāts.
Dārzības sīnās un pasīrojumi.

Bildes: Dvinskā vāļale Rīgā. —
Rīgas jaunais pasta un telegrafa nams.
— Austrijas pirmais grosamais gaiša
fugis. — Angļu palkavneka Kobijs
300 kilometru (270 verstju) gaiša brau-
zens no Londonas uz Mentsčestru
(Manchester).

Abonēšanas maksa

Ar presjušitānu ceturksnē:		Rīgā šanemot:		Ar presjušitānu ārpusē:	
Par gabu	3 rēk. 50 kap.	Par gabu	2 rēk. 50 kap.	Par gabu	5 rēk. — kap.
" 1/2 gabu	2 " — "	" 1/2 gabu	1 " 50 "	" 1/2 gabu	2 " 50 "
" 1/4 gabu	1 " — "	" 1/4 gabu	— " 75 "	" 1/4 gabu	1 " 25 "

Numurs maksa 10 kap.; katra adreses maiņa 10 kap. Sīnubināmi maksa 10 kap. par vēnslēģu smalku rindānu.

Beekta Rigas Samst. Kredit Beedriba,

Terbatas eelâ Nr. 7. Telefons 1905.

Blakfa par noguldijumeem 3—6 procentes.

Aprahkina par wekselu diskontu 7¹/₂—9¹/₂ procentes.

Kase atvehrta no pulksten 10—3.

Walde.

Kaunuma, ahdas, siilitistās, puščla un dšimuma slimbās isdeenās no plkst. 9—1 un no 6—1/2 9 w. No pulkst. 5—6 w. tīf damās un behrnus. Rīgā, Maršalu eelâ 8, tuvu pee Grehneeku eelas.

Dr. Machtus.

R. Nebelsiecka pehzu.,

Kalku eelâ 11, blatus trahjafet.

gumijas un metala stempeli
gawuras,
klischejas un
trahsfas

peedahwa lehti għh

takā ismedumā jau kopš 25 gadem.

W. K. Kiessling,

Rīgā, piano magalina,
L. Jehkaba eelâ 8, blakus birstchai.

**Fligeli,
Piano,
Harmoniumi,**

Klaweeru spehles aparati,
Mošču skapji
tikai labakee fabrikati par mehrenām
zenam.

Kafijas aht-dedsinatawa
"NEKTAR"

peedahwa weenmehr swaigi
dedsinatu un maltu kafiju par
loti mehrenām zen. Ari nededsinatu=kafiju, fehju, zuku ru, u.t.
Leelâ Aleksandra eelâ 24.
Eeja no Romanowa eelas.

Ch. Jürgensohn,

wihnu leeltirgotawa,

peedahwa

eekšdšemes un ahršemes wihnus,

kā ari konjaku „Royal“,

stipru wihnogu wihnu 50 kap.

šefošchās filialēs:

Šumorowa un Dširnawu eelu stuhri,

Delgawas šhofejā Nr. 12,

Ahgenskalnā, Meščha eelâ Nr. 4a,

Peščat kunga namā,

Wehweru eelâ Nr. 7, Wez-Rigas stuhri.

Spezial muzikas rihku darbnizā,

Marijas eelâ Nr. 23,

peenemu isgatawoščham uš jauneem, tā ari islaboščham uš wišadeem ragu un šihgu instrumenteem, it ihpašhi

leeleem automaateem,

klaweerem un harmoniumeem eekšch un ahrpūs mahšas, tā ari peedahwaju no šawa leelâ trahjuma wišadus

ragus, wijoles, mandolines, gitares, balalajkas, gramofonus un to peederumus par wišpeejamako mašču.

Isihreju klaweerēs un zitus muzikas instrumentus.

Augšzeenibā **P. Knospe.**

Rigas Pilsētas Lombards.

No 29. oktobra 1908. g. līdz 12. novembrim 1908. g. eekšlataš leetas no Nr. A 222408 līdz Nr. A 230656 un Nr. 363773, 367204, tā ari eekšlataš leetas Lombarda nodatā I, no 29. oktobra 1908. g. līdz 12. novembrim 1908. g., no šihlu šihmes Nr. 87221 līdz Nr. 88521 (ja nebuštū jau ispirktas waj bagarinatas) nabšs 14., 15. un 16. oktobri 1909. g.

pulksten 10 pr. pusdeenas,

Pilsētas Lombarda telpās, Sirgu eelâ Nr. 12,

isuhtrupeščhanā.

Pehdelais terminiš preešč augščejo šihlu pagarināščanas waj ispir idanas ir deena vreešč isuhtrupeščanas. — Uštrupē panahktee pahrsfoliju ni teel pehz 8 deenam pehz šihlu šihmes usrahdiščanas ismatiati.

Baltijas audeklu manufaktur-šabeedriba,

Rīgā. (fabrika Kengeragā). Rīgā.

Par fabrikas zenam pahrdob pašchu pahrdotawā

Kungu eelâ Nr. 22

Linu un pakulu dšijas un wišadas audeklu prezes,
kā ar balinatus un nebalinatus deegus un tehnoreš.

Pehrzeet ahtriščujamas maščinas

„Baltica“

Winas ir beš konturenzes, weentahrschātās un ishurigātās konstruzijas. Ideals no šchujmaščinam, tas ušlabo darba spehju un dob labu peknu.

Dabušanas tikai

J. Kronberga šchuj-, adamu maščinu un welošpedu weikalā,

Rīgā, Kungu eelâ Nr. 28.

Mahjas Weefis

Nr. 40.

Rīgā, 7. oktobrī 1909. g.

54. gada gabjums.

PARIZES LATV.
MAKSL. U. RAKSTN.
VEIG. PULCINŠ

Gaiša teefiba.

No Zūrihes augstskolas starptautisko privatteefību profesora Dr. F. Meili.

Jaunākie notikumi tehniskā laukā, kas tee dabas elementu, kas lihdš schim gaišos stahweja zilwekam pretim, nu tagad galīgi pahrspēhti. Ar to tad, ka war fazit, eejam pilnīgi jaunā kulturas laikmetā. Sajihstēs ar baloneem, braufschana ar stuhrejamo gaiša kugi un ar lidojamām mašchinām ir pateefbā išejas punktis jaunam leelam usnehmības preekam. Gan protams buhtu pahrspihlejums, ja fazitu, ka eespehjamība ween laistes pa gaišu, zilweji westu pretim jaunai stahstai nahotnei, tomehr tehniskais darbs muhs wifus it spehziigi fagrabbj, eeroftna muhsu fantassju, pazet muhsu pašchapsnu, isnemot tos muhschigi sfumdoschos zilwekus, kuri fawu preeku atron nonemotees weenigi ar wezeem dokumenteem un zuhku ahdas wahkos eeseetām wežām grahmatam. Tā tad, ja schis fugas zilwekus atstahjam neeewehrotus, braufschana un laischanās pa gaišu drofchi atstahs leelu eespaidu us wifū jaunlaidu dšhwi un paplaschinās muhsu garigo redses aplotu. Zilweki, kuri moderni domā un juht, fajutis ko tam lihdšfigu tā toreis, kad preekš gadu simteneem tika useeta Amerikas pašauls data. Starptautiskā gaiša lidoschanas fajihkste, kura patlaban notika Zūrihē, bija tik noderīga, lai nostahditu ikweenam preekš azim scho leelo tehniskas gara darbu un fawā finā it wifai pašaulē pašludinatu jaunu laikmetu.

Ar jurispudenze kott intereseta par jauno kugneezibu gaiša okeanā un pateescham wina no schem baloneem, gaiša kugeem un lidojamām mašchinām, teef jo leelā mehrā eeroftnata. Kā tā? Jaunee kugi, kuri tiks pagatarwoti, wispirms jo fihki nodarbinās, ja waru tā fazit parasto teefbu registrāciju, kā pirkšanu, ihri, apdrofchināšanu. Tahat jaunais garigais dšhulis, tahdu rada gaiša kugneeziba, eeroftnas no jauna tehnifu us jauneem, us tahlateem isgudrojumeem un pahrlabojumeem un nowedis pee jauneem

patenteem. Wifš tas pašchā galwenā leetā atbalstijās us teem likumu pamateem, kuri jurispudenzei peeder kā leeli nekustinami kapitāli. Ir tahschu teefbu finatnes leelais noslehpums tas, ka tai finamas rubrikas (kategorijas) krahjumā, kuras jau radito fawā finā usnem automatiski un tuhdat ischfiro un nokahrto. Tomehr blakus ikdeenās jautajumeem, kuras jurispudenze ischfiro weegli it kā rotokdamās, balonu un gaiša kugneezibā ir ari leetas, kuras juristeem leef dšhki pahrdomat, tadeht ka romas no jauna dihwaini problēmi. Un pateescham: sche mums preekšchā jauna jurispudenzes nodata, kurai pehz neilga laika warēs likt wirskafstu gaiša fatiksmes teefiba, waj gaiša teefiba. Gan finams, jau ari lihdš schim teefbu finatne un likumu dofchana nodarbojufes ar gaišu, bet famehrā nemot tee bija tikai blakus jautajumi. Schimbrihšcham gaišs un gaiša telpa ir kluwuschī par fatiksmes dšhflu, bet nokahrto tā weidā tas war nolikt tikai tad, ja tur islihdšfinajofchi un fameerinofochi kuras klahat likuma roka. Ar to naw fazits, ka balonu likumos wajadsetu usnemt smagos birokratiskos noteikumus, bet tikai tas, ka gaiša telpas un gaiša ismantofchanai wajag norifinatees pehz finameem prinzipeeem, pehz kureem baloneem fawstarpeji jaeeewehro fawas intreses un ari ka schinīs dšhdrajos auglumos wajag walddit kahrtibai. Jo schinīs jaunās fatiksmes zetos fastapseees daschadi lidojamee un buru aparati: ir janoteiz tadeht, ka teem jaturas pa finamai rokai. Tahat stuhrejameem gaiša kugeem jabrauz weenam no otra finamā attahlumā, lai iswairitos no fadurfmem. Un pa naktis laiku, tadeht ka tiks ahtri ween eerihfoti naktis brauzeeni, nemas tik ilgi par leetu nedebatejot kā pee dšhesszejeem, wajadsēs, uguns signālu. Te tā tad jarada gaiša teefbu nofazijumi un preekšchrafli. Wisrahdu us fawu agrato rakstu: „Gaiša kugis pašchas walšis teefbā un starptautiskā

teefbâ" („Das Luftschiff im internen Recht und Völkerrecht“, Zürich 1908), kura es wiseem saprotamâ tehypâ apstahju juridiskos jautajumus, kahdus gaisa kugneeziba eeroftina. Tad ari daschus teefbu stahwoltus esmu apstahjis tamlihdfigâ kahrtâ rakstâ: „Besdrahts telegrafs paschas walstis un starptautiskâ teefbâ“ („Die drahtlose Telegraphie im internen Recht und Völkerrecht“, Zürich 1908.).

Sa pa dakai gawilejot, pa dakai ruhpyju pilnâm sejama praweetojuschi, ka multas teefba pilnigi pahrewehtufes, tad ar to domaja, ka pateizotees gaisa kugneezibai issudis it wisk robeschfargi un multas likumi. „Tad sapluhdhis kopâ tautas un pasaules dakas un dabas bagatibu noslehpmi titlab Afrikas wideenâ kâ Deenwidus=Indijâ, Afijâ un pee poleem tiks atklastas un klaji nostahditas pasaules preefschâ.“ (Schweizeeschu rakstneeka Heinricha Bschorres dsejiskee wahrdi.) Waj tad muitam pateescham pehz schi praweetojuma draud breesmas? Wimu pretineeku preeks nepeepildisees: walstis, kura muhscham wisu ko isgudro, gaisa kugeem nolaischotees semê un uslaischotees gaisâ prafis kontroles papirus un tahdt ruhpygi apfargâs tâpat kâ agraki multas intreses. Bet arween sche wajadses radit jaunus gaisa teefskus konsulariskus rakstus, kureem wehl schim brihscham truhst teefcha parauga.

St nopeetni ween pee kugofchanas gaisa telpâ tiks pahrgroftiti primatteefbu likumi; jo sche pee paredsamâs fatikfmes buhs darischana ar jauneem teefbu stahwolteem. Personu wefchana pa gaisu dos eemeflu us sawadu braufschanas nolihgumu, kuru publika noslehgs, isnemot biketi (brauzamu karti), ja peeteiktos un pa dakai jau finansetas beedribas ussahf braufumus no Züriches us Frankfurti — Berlini waj no Berlines us Zürichi — Luzernu. Tam peefleesees pretschu suhtijumi zif tahf tas wismas atteezas us weeglateem preefschmeteem. Kahda nu schini wirseenâ tiks peemebrota teefbâ? Teefnefs wispirmâ kahrtâ swaidisees starp moderno dselszefu litumu uu juhneezibas litumu. Par pehdejo pirmteefbu runâ analogija (peelihdftinajums), kas farunâ nahf preefschâ starp wahrdeem juhru un gaisa juhru; romanu walodâs schahda weenlihdftiba gan protams nenahf preefschâ. Lai nu nemtu par pamatu dselszefu teefbu waj juhneezibas teefbu, tad tatschu personu un pretschu suhtijumam janoteek us likumu pamata. Arween ir wajadfigs stipri noschirt daschados brauzamos traufus. Kas ustizas negrosamam balonam waj pat lidojamat maschinai (kura wismas man, no ahreenes atstahj tahdu eefpaidu, ka tâ weegli luhstama un ne wisai drofcha), tas to dara pat us sawa rehina, ja noteek nelaimes gabijums. Tahlaf paschi modernatee brauzamee riht atklasti it jaunus breesmas amotus apstahdejot un sapostot personas un mantas: no gaisa augstumeem gan teefam apdraudeti originalâ kahrtâ; bet totees jo nopeetnaki. Jau lihdschinejâ prakse mums stahbijuse preefsch azim it fewischki dihwainus gabijumus. Mahju un wasarnizu jumti teek apstahdeti, kost nolauhti, eestahjas traujejumi elektriskos wados, tadeht ka balona astes tauwa faherâs un saweenojâs ar wadeem, zaur ko zekas neparasti traujejumi. Lai eedomajamees ari gabijumus, kad no brauzama rihta atriht un notriht semê kahdas dakas

(propelers = struhwe), lai eedomajamees tos sapostijumus, ko jaunatâ laitâ isdarija „Republika“ (25. septembri), lai eedomajamees apstahdejumus, kas zekas zaur swehtkeem pee gaisa kugu fazihstlem un atkal to, kahdas setas war buht tam, ja no gaisa sweesch semê balastu.

Sche daschadee apstahdejumi un apstahku gabijumi ir ruhpygi noschirami. Ja grunts ihpaschums teek no baloneem apstahdets waj ispostits, tad pehz pastahwofcheem likumeem pehdejo turetajs waj ihpaschneeks bes schaubam war tikt faukts pee atbildibas par wisam setam. Turpretim, ja pee istahdem waj gaisa brauzeenu fazihstlem un atklasti issudinatem swehtkeem sapluht wairaki tuhstoschi zilweki un apstahde laukus un druwâs, tad jau tur naw mainigs balona waditajs, bet finkahrigâ publika. Kas par to atbild? Es domaju, ka par to wajag buht atbildigai sabeedribai, waj rihtotajai beedribai, tadeht ka ta demuse eemeflu us schahdeem apstahdejumeem. Bet kâ tad stahw ar meefas apstahdejumeem un dsihwibu? Sche likumdschanai jaeeweb jauni nopeetni atbildibas nofazijumi. Brauzamo daitku ihpaschneekem wajag par to ruhpetees, ka tee nodroschinas — es nedomaju te, ka tik ween fewi paschus un sawus waditajus, bet ari atteezotees us likumisko atbildibu pret trescho personu. Gribu sche titai aifrahdit, ka ari augstakas waras jehdseens gaisa teefbâ tiks eewehrojami pahrgroftis; jo wisâ schi fatikfme jau no pascha sakta gala norisnajas taifni parastâ kahrtibâ, wehtru, negaisu, wehju apgabâlâ, tâ tad weetam, us kura war atbalsit pamatu par augstaku waru. Tahlaf, tâ ka eefpehja wadat personas nebuhs leela, tad balonu likumos tâ sawamais „weenofchanas spaidis“ peemems sawadu notrahsu, ja no otras puses eewehro, ka peemehram pee dselszefkeem ikweenam ir teefba us transportu.

Modernâ kugneeziba gaisos deemschehl ari noseedsneekem atwer jaunu darba lauku un muhs pilba ar schausmam daschadee noseegumi, ja eedomajamees kahdus darbus gaisu augstumos newar pastrahdat pee mantam un zilwekem. Sche ir jarada mast foda likumi.

Beidsot wehl schee jaunee gaisa fatikfmes rihti dara leelu eefpaidu us starptautisko teefbu. Sche proti ustahdas jautajums: waj par brihwu gaisu tâpat war buht runa kâ par brihwu juhru? Bet ari ja scho brihwibu atfihst, tad apaschas walstij katrâ finâ jadod pilna teefba, zif tahf ween eefpehjams, aiffargat sawas intereses (lai eedomajamees titai drofchibas un wefelibas jautajumus). Domehr kahdâ kahrtâ schis atfewischko walstju teefbas un intereses, kas nahf sadurfme ar pasaules interesem, fameerinamas un islihdftinamas, tas nosakams zaur abpuseju weenoschanos. Panahkt to war titai zaur walstis lihgumu. Tautam wajag faeet kopâ, isrunatees un atrast wajadfigas formulas — diplometeem, technikeem un kara wihreem sche peekriht pirmâs wahrds, bet beidsot jausstahjas ari juristeem. Kahds interesants, jaunmodigs un sawads akka gabals buhs schis redigejamais walstis nolihgums!

Tâ mums — pateizotees technikas milsu burwibai — stahw preefschâ jauni wilinoschi usdemumi, un ir jazere, ka laba swaigsne mums lihdses winus atrifnat. Lai gaisa teefbu jauna nodaka zeenigi peefleetos pahrejâm juris-

prudenzes dakam — ſchis ſkaiſtās ſinatnes, par kuru tahds winaš wezš aiſtahišis fajjiš, ka ta ešot wiſu zilwezigu un deewiſchu leetu ſapraſchana. Mehš, juridi, dſihwi peedali-damees pee jenteeneem, kaš ſaiſtas ar gaiſa teeſibu, ap-

ſweizam tehnikuš par to, ko tee pelnijuſchi. Mehš ſawâ ſinâ buhſim jauni lihdiſtrahdneeki pee tās kulturāš, kuras preeſchtetſchi wini ir!

Muhfu preſe Rigas Latweeſchu Beedribas Sinibu Komitijas apgaiſmibâ.

VII.

e) Literariſki-ſinatniſtee ſchurnali 1908./9. g.

„Salktiš.“ *)

Tagad ſtahſimees pee „Salkſcha“ ſatura detalakas ap-ſtatſchanas, papreeſchu originalu, tad tulkojumu, wiſpirms wehrtigako, maſat wehrtigos, kuru „Salkti“ naw maſums, atſtahtot neminetuš.

Pirmâ weetâ apluhkoſim „Salkſcha“ garigâ tehwa Fallija „Salkſcha Lihgawu“. Bet tã kã par Falliju jau pahriš reiſeš eſmu zitur runajiš, tad lai winſch patš tagad runã.

1. Gintš iſauga nepaſihtš,
Dſihwê dſihweš neredſetš.
Puiſchu barã neſtaigaja,
Meitu barã neſtatijãš.
Weenš pa meſchu klejoja,
Eſarmalã nenahza:
Ewaigſneš wehſã uhdent
Saigo ſelta aſarãš.
2. Beewakarê mahte nahza,
Jaunaš ſinaš paduſê.
Gintš tã mehmi paſtatijãš:
„Gintai maſa meitina.“
„Neeze wahrdã,“ mahteš preeſš.
Gintš ar kaunu aiſgreſeeš.
Un kã fewi noſaka:
„Do tew warde paſtahtija.“
3. „Dehš, kam tu tã kaunojees,
Laba prahta neturi!
Waj ne wiſš eet labumã?
Newari tu ſuhdſetees?“
Gintš, lai eetu, peezeſaš,
Bretim wahrda neſaka;
Wiſeet fewi nodomã:
„Leelumã, ne labumã.“
4. Gintš par baſlo daudſinatš,
Dſihwo weenš kã lihduſneekš.
Beewakarê jaunaš ſinaš
Mahtei atkal paduſê.
„Gintai, ſini, dehſimſch maſš.“
— Neekš gan wahrdã, mahteš preeſš!
Gintš ar kaunu eeſmejaš
Un, lai eetu, peezeſaš.

5. „Dehš, kam tu tã kaunojees,
Laba prahta neturi?“

Dehš tai rubgti pretim ſaka:

„Do tew wehſiš paſtahtija?“

„Newiš wehſiš, pate ſaku,“

Mahte dehlu groſitu.

Maht, leez meeru, neiſdoſeeš:

Dſihwe naw weh! dſihwiba.“

Salkſcha tehš atrodams tautāš paſakāš un jau wairaf taht apſtrahdatš no muhfu dſejneekem — Aulekka, Lautenbacha un tagad — Fallija. Pee Aulekka beš dſikaka ſimboliſki-tikumiska ſatura — kã weentahſchš, plastiſkš ahrejš tehlojumš. Pee Lautenbacha un Fallija turpretim ſchi teika ſapraſta kã dabāš un inſtinkta paſaudetã zihna pret kulturu un apſinibu, tikaſ tur Lautenbachš iſleeto pirmatnejo ſpehzigu leelo ſtilu, tur Falliſš parahdāš kã toti komplizetš un nianſetš intimiſiš.

Autaters „Salktim“ dewiš toti wehrtigūš darbuš, ſtarp kureem fewiſchi augſti iſzeſaš „Kalpu ſehna waſara“, kuru waretu noſautt ari par deewa Botrimpa waſaraš dſihwi. Akuraters peeder pee ta tihpa rakſneekem, kahtš kreeweem Balmontš, norwegeem Hamſunš, mums Apſaſija. Scha tihpa dſejneeki bagati juhtam, entuſiaſmeti un eedwehſmeti, bet pawiſam wahji domataji, ſinatajt un paſchritiki. Tamdeht lihdiſāš wiſlabakeem darbeem tee peerakſta weſeluš ſehjumūš nekur neleekamaš proſaš. Lai ſtahwetu pahraf par iſdeenibu, tee paſtahwigi ſpeesti dſihwot eſtremoš, tahtu no zilwekeem, wina dſihweš, darbeem un pat tahtu no dabāš, kaut gan par dabu wiſwairaf ſchee leelee weentuki dſeed. Kã wiſš, tã ari wina daba wiſbeeſchaf ir tikaſ eſfaltetã gara eedomāš, pilnigi ekſotiſka, dſihwa un pahreleezinofcha tikaſ tiktahli, zit ta teeſcham zaur iſto eedwehſmi eeraudſita. Kur ſchāš eedwehſmeš naw biſiš, tur itin neka wairš nawa. Ja uſſkaitam Akuratera „Sauleš kalnu“, „Smantaš augſchamzeliſchanoš“, fewiſchi „Kalpa ſehna waſaru“ un toti nedaudſuš wina dſejokuš, tad wiſš pahrejaiš pilnigi wareja palikt nerakſitiš, kã taiſtiš, nedomaſoſchš un ſmagaš lihdiš garlaižibat. Bet nerakſtijuſchāš ne-waſadſigã, ſchāš neapſinigāš dabāš netittu ari pee ſaweem ſchedemreem . . . „Kalpu ſehna waſarã“ iſhaiš, zetaiš, ſwaigo ſmarſchu un daikuma pilnaiš ſiliš ir pate pilniba. Sajuhſta apbrihnojami iſhta, pirmatneji naiwa un wiſzaur eetureta iſkoptāš garſchāš robeſchāš. Neka iſdeeniſchka, awiſchneeziſki peleka ſchajã wina jaunakajã darbã wairš nawa. Kã garam ešot ſchis ſpilgto fajuhſta ſtahtš eetwer fewi waj wiſu tagadejã „peleka barona“ ſehtāš dſihwi

*) Skat. 39. num.

zauri wifai wafarai darbdeenās un fwehtkos. Stahstis ir tīf mihlofchi objektīws, usfklatams, konkrēts un spehzijs, ka leezina jau waj par pilnigu Akuratera talenta nogatamofchanos. Meflejojot pafaulēs literatūrā pehž fcha tihpa darbeem, mums jaaiſeet garam Hamfunam waj lihds pat Longuſa „Daſniſam un Ohlojai“. Sewiſchki ſintetiſktais, dwehſeles apdwehſtais, ar tihru eſtetiſku noluhku famekſletais fareſchgijums un wiefdaſchadafos ahrejos apſtahfkus ſewi eetwerofchais radifchanas weids atgahdina ſenos greeku romaniftus. Ari ſtahſta beigās fcha dabas un naiwās jaunibas ſpehka apdſeedataja uſbrukums ſamaitato pilſehtu dſihwei — tihpiſks elliniſkā romanā. Luhk ſtahſis, kureſch jalafa iſweenam inteligentam un iſweenam kalpu ſehnam, jo winā, kā Lautenbachs par ſawu Needriſchu Widwudu mehds teikt: „Elefants war peldet un behrns nenofliht.“ — Poemā „Puſdeenā“ Akuraters itkā apſinas, ka nupat wiaſch ir ſafneedſis ſawas mahfkſas kulminaziju. — Kaut kaſ ſewiſchks Akuratera darbībā ir poema „Muſa“, ſewiſchki ga, gaiſcha, weegla un tomehr beſ eſaltazijas, beſ paraſtā leelā Akurateriſkā ſtila, tuma jau otrā muhſu eewehrojama ſubjektīwifita un klaſſka Fallija ſtilam, tīkai wairaf eedwehſmeta, weeglata, kaut ari neſalihdſinami ſatura nabagata, jo Fallijs dauds bagataks peedſihwojumeem, ſinaſchanam, domam, ar iſtoptu rakſturu un dauds rafinetats walodas meiflars.

Pehž Akuratera manis pehž war apſtatit nelaiķa Blaumana dramu „Genowewa“. Raħds frantiſchu kritiķis uſſkaita tīkai 27 ſituazijas, no kuzām tad faſtahwot wiſa lihdsſchinejā drama. Tā tad paſchas ſituazijas ween, kaſ tīf beeſchi atfahrtojas, muhſ neſpehtu apmeerinat, ja dramā zita ka nebuhtu, kā peemehram, walodas weegluma, gleſnu plaſtikas un pareiſibas, bet jo ſewiſchki domu bagatibas, neparaſtas daiķuhtibas, nodomu augſtuma, ſpilgtas indiuidualitates, ar wahrdu, ja nebuhtu mahfkſas darba mahfkſas pilnibās. „Genowewa“ turpretim ir tīkai elementarā iſjuſtība. Situazijas pahraf kailas, jo winu neapſedſ nelahdi eewehrojami, prahtus kawejofchi jauni panehmeent, kuros iſteiktos autora iſdomaſchanas ſpehja, nawa ne ſewiſchkas daiķuhtibas, ne eewehrojama indiuiduelu ſawadibu, ne jaunu domu, tihpiſku tīkai paſchu laikmetam, ne pſichologiſku nianſu bagatibas. Blaumana drama tīkai elementaros ſemneekus un kritiķus-tautſkolotajus war kawet, ne peedſihwojumu, ſinaſchanu, iſtoptas garſchas bagatos inteligentus. Blaumanis, jadomā, tā ir neſaprata, par ko mehſ wina wairs neſpehjam atſiht, kā to neſaprot ari wina primitiwee zeenitaji, muhſ waj par nemahkufeem un ſkaugeem uſluhtodami. Kā Blaumanim liķās Allunans, tā mums jau Blaumanis leekas. Pehž gadeem 20 wina wairs labpraht neufwedis. Bet tur naw ko noſkumt, jo pat Schillers daudsās dramās jau miris. Teatrs, kaſ grib ſtahwet tagadejos dſejas augſtumos, Blaumana wairs newar turet ſawa repertuara pirmos numuros.

Tad jakauj weeta Fr. Bahrdam. Bahrdu mehſ paſiſtam jau no daſchadām puſem, kā ſtahſitaju, dſejneeku, kritiķi un redaktoru. Wiſos ſchos arodos wiaſch ir eeguwiſ atſiſchānu waj no wiſam muhſu dſejneeku grupam. — Wiſpirms eewehrojams taſ, ka pamafam no

proſas un plaſcheem tematu iſſtrahdajumeem wiaſch ir pahrgahjis waj weenigi uſ neleeleem liroepiſkeem dſejofu zīkleem, protams, tamdehķ, lai atſwabinajees no ſmagās maſu literatūras, peefkartos intimajeem dwehſeles Raſtafawoteem kā pahrdſihwojumu, tā formas ſinā. Tamdehķ apſlatot „Saliti“ nodrukatos Bahrdas dſejofus, jaleezina, ka beeſchi tee meklejofchas tragikas pilni. Tragikas ne tīf dauds, warbuht, ſajuhtā, kā ſilā. „Saliti“ no Bahrdas atrodami ſeſchi dſejofzīkti: „Pawafara twanā“, „Sahpes“, „Nabadſiba“, „Dſeltenās lahſes“, „Tamaras naktis“ un „Sapnotajs paſchs“. Galwenā Bahrdas dſejofu ihpaſchiba — tautas miſtika: ſajuhtā un walodas panehmeenos. Bet beeſchi winā eejauzas indiuidualais imprefionifms: ari tā ſajuhtā, tā walodas panehmeenos. Un dſejofa weeniba teef trauzeta zaur aberroziju. Peemehram „Pee akas eet meitas un tumſu ſmek Un ſalej pagalmā traukos“ ſkan pawiſam tautiſki, kaut ari tumſu ſmekl traukos newar, bet „Kirſchos ſari baltos ſpahrnus ſeen Un rindā gar ſehtu ſtahjas“ iſſkan beſ tautiſkās miſtikas, imprefionifki un pat toti ſareſchgitti. Otrā ihpaſchiba: katrai panta kuſtibai pahraf zeefchi pakafdomajofchs prahts, kaſ garam nekauj kaiſlās, patwafīgās eedweſmas ſpehka un noteikta ritma, nekauj teeſchās dſihwo domu kuſtibas; gara dſihwi ſpeeſch pahraf pakalpinat panta plaſtikai, pinot gleſnu pee gleſnas, wairs tīkai tehlojot, kaſ nebuht naw ihſtais dſejas uſdewums, kaut gan pawedinata no wahju ſkolās*) ſchajā wirſeenā eewadita waj wiſa lihdsſchinejā muhſu dſeja. Zaur to Bahrdas dſejā beeſchi walda weelas pahrmehriba un zaur to kā meegainiba, filofofejofchs ſmagums. Peem. „Durwis un logus neweens neaiſflehdſ zeet — Sapni wiſu nakti eekſchā un ahra eet“ — iſtehlojas toti labi, bet ſchahdām rindam pantmehrs pateekbā leeks, jo ritmu praſa tīkai faſtuſtinatā, melodiſkā gara kaiſliba. Tā war wiſlabatā gadijumā iſnahkt liroepika, prahtojojofchee jambi, ellegijas — winu antiſtājā noſihmē — bet ne lirikiſki panti. Leelato pilnibu ſchajā wirſeenā Bahrda ſafneedſ dſejofzīklā „Bads“, kur eelikiſ wefels gimenes ſtahſis, bet neſkatotees uſ weelu ſtingri eeturets labas garſchas robefchās un dſiki aiſtuſtinofchs. „Drumu deews“, „Dſeltenās lahſes“ ari maſi ſchedewri ſchajā wirſeenā. — Treſchā ihpaſchiba iſtek no pirmās un ſewiſchki otrās — Bahrda wairaf kollektiwi juhtofchs epikiſ, nekā lirikiſ, kaſ wiſleelakā mehra indiuidueli juht. Tā tad ari Bahrda naw wehl pilnigi atſwabinajees, naw indiuidualiſejis ſawas Muſas no maſu elementa, kuzā ſmot wiſa tautſkolotaju dſeja. Bet tā ka Bahrda ir pahraf pakafdomajofchs tam, to dara, tad droſchi ween attihſibas ſpehzijs. Zīklā „Sahpes“, bet jo ſewiſchki zīklā „Tamaras naktis“ par gleſnam ſahķ nemt pahrfwaru jau meldija, par brihwo-pantu jamps un trochajs, un miglainā kollektiwiā elementa weetā eeraugam jau relſeſās dſejneeka paſcha fejas konturas. Peemehram:

Kad gaiſchā gara ſegta duſķ,

Pehž dſikas puſnaktis ſapnos ſaldos, —

*) Getes un Heines, bet ne Schillera un Hebbela. Angli, frantiſchi, freemi, kā ari greeki un itali ir brihwi no ſcha grehka.

Rà rudens lapa atirufe
 It nafts aif tawa loga maldos.
 Waj ar': Es tawu fahpu tumfchà wara,
 Es dselons tawàm dwehfles motam,
 Es tawa flà pawafara,
 Es seedowehfchš ar puku rokam.

Te jau Bahrda no fewis apfola frauju, apgarotu liriki
 Aleksandra Bloka waj Lermontowa garà; tikai ari te wehl
 beefchi eejauzas impreffonifms, famahfflots kaut kas un
 wehl neiftaiffts lihds ftaidribai. Peemehram:

„Tuberoses seed winas dwaſchà,
 Frst un uf kruhtim man flakàs
 Un eekriht dwehfelè dftidfti
 Sittumſchajàs atàs.“

Par ſchahdeem teikumeem Bahrdam mehs nefmejamees
 tikai tamdeht, ka winſch to nebuht tit omuligi neleeto, ka
 peemehram kahds deladentu mehrafkis Antons — bet mefle-
 dams, wiſadi ſawu pantu grofidams, daiſkodams un at-
 tihtidams, kas praſa leelas uſzihtibas, ſchoubu un dweh-
 feles motu. Dſhwodami laifmetà, kad neweens (ifnemot,

warbuht, Raini daſchos dſejotos, ka peem. Dula laifš)
 wairs par lahgu neatminas, kas ir ihta dſeja — faturà,
 ritmos, iſteifmes rafinejumà un pilnigà ſajuhtu, domu un
 walodas individualiſejumà pehz paſcha fejas un lihdsibas,
 mehs neweens wehl nedrihtam par p i l n i g e e m ſauttees
 un nelaità ari negribam nogatawotees. Mubſu zefſch ilgi
 wehl buhs ne beſ grumbukeem, lihds beidsot eefwihtofees
 ſkaidree ſpotrenas ſtrauti. Wiſpahr jaſaka, ka tapat ka
 ar Wirſu un Dambergu, ari ar Bahrdu mehs eſam eegu-
 wuſchi pirmàs ſchiras garu, tà ſauzamo ſelta dabu, jo ka
 ſinatnè un filoſofijà, tà ari dſeja ir ſelta dabas un ir
 ſudraba un wara dabas. Bahrdas dſejas diapafons ir pee
 wiſa ta koti plaſchs, kas attarajas no plaſchà domaſchanas
 organa, kurſch iſwed no ſubjektiwàs neapſinibas wiſaptwe-
 roſchà, apſinatà objektiwifmà, bet no pahrfpehigà entu-
 ſtafma — meerigà eedwehfme. Dabas un lauru dſhwes
 miſtika ar itdeenifſcheem darbeem; mitologiſkàs buhtes, ka
 Pans, Druwu deems, Weku tehws; pilſehtu atmoſſera ar
 eelam, bulwareem, hadu un miſleſtibu — wiſš winam
 peeetams. Gaidiſim no wina reiſ pilnibas.

Weinbergs kà audſinatajs.

Andreewa Needras.

II.

Weinbergs un ſozjaliſti. I. Ja Weinbergs
 buhtu trihsdemit gadus jaunaks, waj winſch tagad nebuhtu
 atronams ſtarp ſozjaliſteem?

Es ſcho jautajumu uſſtahdu nopeetni. Jo Weinberga
 jauniba daudſejadà ſinà lihdsinas tagadejo ſozjaliſtu wadonu
 dſhwewi un zenteeneem.

Weinberga jauniba pagahja zihnà preeſch daſchu attarigu
 ſchiru ſtahwolka uſlaboſchanas mantas un teeſbu ſinà.
 Tahdas attarigas ſchiras toreis bija: uſ laukeem ſemkopji-
 nomneeki un pilſehtàs — latweeſchi-ſtrahdneeki. Weinbergs
 ir peelizis dauds puhtu, lai daritu abas ſchàs ſchiras ne-
 attarigas no wahzeefcheem, lai iſaudſinatu nomneekus par
 dſimtneekeem un pilſehtas latweeſchus par pilſoneem. Pee
 tam winſch ilgus gadus neatlaidigi ſludinaja, ka no wah-
 zeefchu labprahtibas nedriht ſagaidit dſhwes uſlaboſchanu,
 ka latweeſchos jamodina kopibas apſina un ka jamelè
 atbaltis pee kahdas no ta laika kreemu politiſkam partijam,
 kas wahzeefcheem naidiga. Ar ſchàs partijas palihdsibu
 tad jaluhfo iſdabut labwehligaki likumi preeſch latweeſcheem.

Ja Weinbergs buhtu tagad jauns, waj winſch neeetu
 zihnà preeſch tàs kauſchu ſchiras, kuras ſtahwolkis ſcho-
 brihd ir wehl maſat nodroſchinats, nekà tas bijis preeſch
 35 gadeem latweetim-nomneekam?

Jo par to jau mums newar buht ſchoubu, ka fabrikas
 ſtrahdneeks ſchobrihd ir dauds nedroſchakà ſtahwolki, nekà
 tolait latweeſchu nomneeks. Nomneeku toreis wareja Wid-
 ſemè buht wiſaugſtakais ap 50,000; fabrikas ſtrahdneeku
 tagad ir dauds wairat Nomneekem nepeedereja ta ſeme,

to wini apſtrahdaja, tàpat ka fabrikas ſtrahdneekem ne-
 peeder ta fabrika, kurà wineem darbs; bet nomneeki toteefu
 bija laimigaki, ka darba rihti peedereja wineem paſcheem.
 Nomneeka lihgums bija jaſledds — pehz likuma — wiſ-
 maſat uſ 6 gadeem; ſtrahdneeku war peenemt ka algadſi
 kaut uſ weenu deenu. Nomneekam lihgums bija jaufteiz
 kahdus 8 mehneſchus eepreeſch, ſtrahdneekam 2 nedekas.
 Muifchneeks zaur likumu bija peefpeefis iſrentet wiſu ſem-
 neeku ſemi ſemneekem; tà tad nomneekam ſawà ſinà bija
 teeſbas uſ darbu; fabrikants war atlaift wiſus ſawus
 ſtrahdneekus un ſlehgt fabriku, ari ja darba wehl netruhtu;
 politiſkas un ſaimneezifkas zihnas brihd tas ari daſchreis
 teef darits tà ſauzamos „loſautos“. Nomneeks wareja, ja
 tika te pahrat gruhti, wehl paglahbtees, aiſeedams uſ
 Pleſkawas un Witebſkas gubernam waj wehl tahlak, kur
 ſwabadas ſemes bija deesgan; ruhpneezibas kriſes turpretim
 mehds buht wiſà walſit uſreis ſinamà noſarè; ſcha darba
 ſtrahdneeki beſdarba laika kaimiku gubernà paglahbtees ne-
 war. Nomneeka behrneem bija nodroſchinata brihwa ſkola,
 winam paſcham apgahdiba no pagaſta ſlimibas, neſpehka
 un wezuma gadijumos; ſtrahdneekam ſcho labumu truhtſt.
 Ja Weinbergs toreis tit dedſigi demàs zihnà preeſch nom-
 neeku atſwadinaſchanas no muifchneekem, waj winſch tagad
 tàpat nebuhtu zihniſees preeſch fabriku ſtrahdneeku ſtahwolka
 nodroſchinaſchanas no pilſoneem-darba dewejeem?

Un waj winſch to nebuhtu darijis daudſtahrt ar tahdeem
 paſcheem lihdsſeekem, ka to dara ſozialdemokrati? Waj
 winſch nebuhtu dibinajis beedribas, turejis runas, rakſtijis
 laifrakſtos, aiſſtahwejis pee teefas ſtrahdneekus, meflejis

fatarus ar tām politiskām partijām, kas pilsoņiem naidīgas, kā viņš tos toreiz mēleja ar vāciešiem naidīgām partijām? Vaj viņš nebuhtu karojis preekš vārda, sapulšē, profes un beedribu brieivības un preekš likumeem, kas nodrošina strādneeku likteni? Vaj viņš nebuhtu dāschu brieidi turejis pat tahdas mašīnas demonstrācijās par derīgām, kādas izveidās par piemēru pē dāschām bārnijām, kā Gulbenē, Alūksnē u. z.? Ja, vaj viņš nebuhtu pat fainneeziskām streikām kābdureis peekritis, kā par peem. Waldemars agiteja preekš nomneeku aiseešānās no muišneeku semes uš Kreewiju? Sinams: revolūziju viņš buhtu apkarojis un naudu preekš faweem politiskēem mērkēem nebuhtu fagahdājis zaur ekspropriācijām, tāpat ari uš brieihu mīlēstību nebuhtu eelaiēes.

Teeschām usnaht šāubās: vaj Weinbergs nebuhtu tikai fožialists, ja viņš buhtu jauns muhfu laikos?

Weinberga draugus es varu apmeerināt: Weinbergs nekad nebuhtu fožialists, ari ja viņš fawas studijas buhtu beidzis tikai preekš peejeem gadeem. Preekš tam viņa domāšanas kārtība ir par paudis preteja teem domu gahjeeneem, kādus fastopam pē fožialistēem; un strādneeku atkārtība no pilsoņiem ir preekš viņa tautas audstinašanas ideāleem negrosams dogmāts un pamata likums.

Tas nav nejauschs gadījums, ka Weinbergs nomneekus griebeja atswabināt no muišneeku aibildneezības, bet strādneekus no pilsoņu aibildneezības negrib atswabināt. Ta nav liktena ironija, ka Weinbergs tagad pahrmet fožialistēem to pašu, ko preekš trihsdesmit gadeem pahrmeta muišneeki jaunlatveescheem un tamlihd ari Weinbergim pašam. Pahrmetumu apmērs ir drusku grošjees, bet viņu gars un viņu argumenti ir gluschi tee pašči.

Išskaidrojās tā leeta nēwis zaur to, ka Weinbergs buhtu grošjis fawus ušstatu par tautas audstinašanu, bet zaur to, ka laiki ir pārgrošjūšees. Weinberga ušskati par tautu un tautas audstinašanu ir šodeen tahdi pašči, kādi tee bija preekš trihsdesmit gadeem. Tā toreis, kā tagad Weinbergs bija un ir pahrleezināts, ka tauta bes kungeem nēwar ištikt. Ja, viņa nēmas nav tauta, ja viņai nav fawas kungu kārtas. Jo tikai augšējām tautas kārtām ir deesgan mantas, nodarbotees ar politiku un ar tautas audstinašanu; tautai atleekas tikai uštizetees augstāko kārtu waldibai. Kolihds viņa tām wairs neustizās un fahē eet pate fawus zekus, tā viņa drihs ween eebreen purwā.

Toreis, kad Weinbergs wehl bija jauns, tad latveescheem pašcheem fawu latwistu kungu wehl nebija. Tadeht ari latveeschus — pehz Weinberga domām — wehl nēwareja ušstatit par tautu, bet tikai par kārtu. Ja šo kārtu griebeja išaudstina par tautu, tad bija wīseem spēheem jāruhpējas, lai latveescheem attihstītos augstākās kārtas fawu „kungi“, kas tad lai eēnēmtu wāzju kungu weetas. Jo revolūzijas zehlonus Weinbergs toreis (un laikām ari tagad) redseja eekš tam, ka kādas tautas kungi ir no swēschas un nēwis no pašu tautības.

Kur nu lai nēmtu materialu preekš kungu kārtas išaudstinašanas? Kur Weinbergs nēhma divas kāschu

grupas faweem nolūheem: no latveeschu nomneeku wīdus wīnšch griebeja išaudstina dšimtīpāschneekus un no pilšehtas strādneeku wīdus — pilsoņus. Dšimtīpāschneeki tad lai pagaidām stāhtos muišneeku weetā (kā peleeke baroni) un latveeschi-pilsoņi lai eesehtos wāzju patrizeeschu sehdekos. Domehr, kā to redseim, apzēredami Weinberga atteezības pret pilsoņiem — ari šchis latveeschu tautas attihstības pakāpeens Weinbergim naw wehl pats augstākais mērkis: garā wīnšch flata wehl fewišchē iislaft no pilsoņu un dšimtīpāschneeku wīdus, kas lai kā wīsaugstākā šchēira waditu tautas politiku un audstinašanu.

Kā redsat: strādneeku atswabinašanai no pilsoņu aibildneezības šchāi dēmu gahjeenā naw weetās. Wehl mafat ar šchām domām ir faweenojams tas prašjums, lai ari sematām šchēiram kautu lihdsi darbotees pē tautas wadības un audstinašanas. Atswabinašanas kustību Weinbergs pabalstija nēwis tadeht, lai paplašīnātu wīšas tautas pašnoteikšanas, bet tadeht, lai waretu wāzju kungu weetā naht latveeschu kungi. Kolihds šchi jaunā šchēira ir fahkufe attihstītees, tā ronās tatschu wājādība ari pehz apāschneekēem, uš kureem šchi augstākā šchēira lai atbalstītos un kas viņai lai klawsttu.

Šubs redsat, ka Weinberga domāšanas kārtība ir zauri un zauri kundstika, peemehrota ahrejas autoritates prinzipeem un metodei. Tautai — pehz viņa domām — naw wīs wājādīga atswabinašanas no „kungeem“ un no aibildneezības wīspārtigi, bet tikai no swēscheem kungeem un no swēschas aibildneezības; viņai ir wājādīga tikai kungu māta. Kad mums buhs attihstījūšes fawa augstākā šchēira, tad atkārtās šchēiras wārēs ušelpot ar lepnu preeku: „Lai mēhs kādi, bet mums pašcheem fawu kungi!“

Te nu naw gruhti, atrast eemēslus, tadeht fožialisti Weinbergi nēwar faprašt, un tadeht ari strādneeki drihsat faprotas ar fožialistēem, nekā ar „Rīgas Wīsi“. Wīsa fožialistu un strādneeku domāšanas kārtība ir gluschi preteja teem kundstīteem ušskateem, kādi ir Weinbergim. Ta ir zauri un zauri demokrātiska, un praša, lai katrai kāschu šchēirai dod eespehju pašāi ruhpētees par fawu likteni. Strādneeki pretojas tai aibildneezībai, kādā pilsoņi wehletos wīnus noturet.

Kā starp strādneekēem ir išauguse šchi demokrātiskā domāšanas kārtība? Un vaj ir zēriba, ka viņa grošisees uš Weinberga ušskatu puši?

Kā jau agrak eeminejos: demokrātiskā domāšanas kārtība pē mums ir išauguse no pašas dšihwes. Jau latveeschu nomneeku dšihwe nostāhdija gan aibildneezībā no muišneeka, bet ne muišneeka išgahdnībā. Nomneeks jo drihs pamanija šchās aibildneezības grūhtumus, bet ari mahzijas to otru: ka uš išgahdneezību no ahreenes wīnam naw ko zeret; wīnšch mahzijas palihdsēt pats few. Zit wehl wīnšch wareja preekš fewis fagaidit išgahdneezību, ta nahja no pagasta, tas ir — no pašpārwaldischanās organa. Weinbergs ar beedreem gan reis fāzēhla zēribu uš išgahdneezību no waldības pušes; bet šchās zēribas nepeepildbijās tā, kā bija gaidīts.

Tāpat aibildneezībā bet ne išgahdneezībā atradās tee

latweefchi, kas zunfem walbot pahrnahza uf pilfehtu. Uf katra fokfa fchee „banaufchi“ un strahdneeki atduhras uf wahzu aifbildneezibas zelteem fchkehrfcheem, bet gahdibas par fcheem eenahzejeem nebija nekur. Tikai kad wini pafchi fademās beedribās, tas ir — kad fahfa rihkotees uf demokratisfeem prinzipeem, tad wini wareja zif nezif ufelpot. . . . Tā jau muhsu tehwas dšihwe mahzija demokratisfi domat; kur lai behni buhtu eemahzijufchees kundfifku domafchanu? . . . atfkaitot, finams, tās familijas, kuras ir tifufchas bagatas un par zitu rihfotajām . . .

Wif eenahzeji, luhf, newareja ufstrahdatees par pilfoneem; daudsu behni ir tagad fabrikas strahdneeki. Un no laukeem pluhft weenmehr wehl eefchā kauschu bari, kuzi fwefchu aifgahdneezibu nefad naw mahzijufchees pafht un ari pilfehtā to neatron preefchā. Kur lai fchee zilweki mahzitōs ufzizetees „gahdigeem kungeem?“

Taisni fchi neustizefchanās ahrejai aifbildneezibat, fchi pafchnoteifchanās un pafchpalihdšiba, ari strahdneekus tuwina fozialifteem. Newajag tad nu tizet tai pafakai, to Weinbergs weenmehr par jaunu ufšilda, ka fozialifmām pee mums wehl nemas neefot dabifka pamata, ka ta efot kufšiba, kas eefpehjama tikai ahrejemēs, bet ka pee mums kaudis peebeedrojotees fozialifmām waj nu aif mulkibas, waj ari peeſpeesti uf to, bet pa leelakai dafai gan aif ifwiritibas un wikinati no brijwas iſdšihwes. Tas neſihmejas uf strahdneeku=fozialifſtu galweneem pulkeem. Ruhpneezibas strahdneeku mums jau ir defuniteem tuhfšofchi; winu ſtahwoflis ir nenodroſchinats, wini wehlaſ to nodroſchinat, bet zitu wadonu ſchat w'nu zihnā teem naw, kā fozialifſti. Lai ari fozialifſtu rahditais zefſch buhtu daſchā finā nepareifis un ſchaubigs, bet zita zeka wini neredš, pa kuru waretu pazelt wiſu ſtrahdneeku kahrtu uf augſchu. Efmu pahrlēezinatš, ka ſtrahdneeki loti labi ſina tās nekahrtibas, kas noteef daſchreif ſtarp fozialifſtu wadoneem; bet kamehr wineem naw labaku wadonu, tikam wineem jaapmeerinas ar teem pafcheem, kuhdi jau wini ir. Wehleſchanās, nodroſchinat ſawas ſchēiras ſtahwoflit, ir galwenaif dšineklis, kas ſtrahdneekus wada pee fozialifſteem, newis brijwā iſdšihwe. Ja buhtu wiſri, kas rahda labakus zekus uf ſtrahdneeku dšihwes nodroſchinafchanu, un ja wini to daritu tahdā weidā, ka ſtrahdneeki teefſam teef pahrlēezinati uf ſchu jauno zeku, tad fozialifſtu rindas driſh ween tiktu tufſchas.

Bet kahdi nu ir tee zeki, to eeteiz Weinbergs ſtrahdneekēem?

Katram wajagot domat uf to, ka wiſſſch muhſſcham par ſtrahdneeku nepalifis; winam jadſenas uf to — waj nu eetiſt pafcham pilſonōs, waj ari eedabut ſawus behrnus winōs. Ziteem wahdeem: ir jau taiſniba, ka ſtrahdneeku dšihwe ir nenodroſchinata, bet luhfo tu no winas tik laukā, lai paleef mulkigatee un neſpehjigatee tur; nahz tu pilſonōs. Getaupi naudu, paſſolo behrnus, un kar tad ſilo bluhſi wadſi . . . Tas ir tas weens zefſch, kā Weinbergs domā palihdſet ſtrahdneekēem.

Un tas otrs zefſch — atſargat winus no iſſuhzejeem=fozialifſteem. Sozialifſti apſihmē pilſonūs, darba dēwejuš,

par ſtrahdneeku iſſuhzejeem un leekēſſcheem. Weinbergs apgreefſch eefmam otru galu un apgalwo, ka tee iſſtee leekēſſchi efot fozialifſti. Kad ſtrahdneeki no teem atſwabinaſchotees, tad winu dšihwes ſtahwoflis pats no ſewis uſla=boſchotees. Ziteem wahdeem: katrs mehginajums, uſlabot ſawu ſtahwoflit, maſkā naudu. Tadehſt, miſhtee kautini paturat ſawu naudu kabatā un leekatees meerā . . . buhſat gudrati.

Un trefſchahret: ja jau ſtrahdneeki pafchi ir tahdi neſafpraſchas, ka klaufas uf fozialifſteem, tad waldbai un pilfoneem jagahdā, lai fozialifſtu agitatori un muſfnataji newar ſtrahdneekēem peeſkuht. Wini buhtu iſraidami, winu awiſes apturamas, winu dibinatās ſkolas flehdsamas, winu beedribas aifleedsamas, fabrikās wineem darba newajadſetu dot . . . Kad nebuhs muſfnataju, tad ſtrahdneeki ar ſawu liſtteni buhs meerā.

Wif fchee trihs zeki ſawā laikā ir jau iſmehginati no wahzeefſcheem pret Weinbergi un ziteem jaunlatweefſcheem. Warbuht Weinbergs wehl atzerefees to mahzitaju, kas eeteiza pret jaunlatweefſcheem tahdā ſinā zihnitees, ka pahrwilſſſchot iſgllhtotos latweefſchus wahzu aprindās . . . „Dunduri“ wehl rahdija karikaturā, kā ſchis mahzitajs nokrejmo latweefſchu tautu. Tikai ſibele iſnabza zaur to, ka jaunlatweefſchi labai wehlejās eet uf augſchu kopā ar wiſu tautu, nekā weeni pafchi; un tas pats laikam atſahrtōfees ari pee ſtrahdneeku weenas dafas. Otrs zefſch — nomelnot jaunlatweefſchu wadonus — neweda pee mehrka tadehſt, ka pee zilwekeem, kas paraduſchi neustizetees perſonai, bet pafchi pahrpreeſt leetu, tur maſat kriht ſwarā perſona, nekā winas domas. Ja nu fozialifſti pratis pahrlēezinat, ka winu domas ir pareifas, tad warbuht peenahls reife, kur atmetis weenu waj otru wadoni, bet winu ſludinatās domas tomehr paturēs . . . Un tas trefſchais zefſch — noſlahpet fozialifſtu agltaziju — nowedis tikai pee ſlepenās propogandas, kuru atſpehſot nahkas gruhtat, nekā atklahto.

Bet kopā ſanemot — wiſſſch fchee Weinberga lihdsēkti atbalſtas uf weenām pamata domam: naw wajadſigs, ka ſtrahdneeki pafchi grib puhletees preefſch ſawa ſtahwoflka uſlaboſchanas; wineem japaleef pilſonu aifbildneezibā; gan pilſoni gahdās par wineem, kad tas buhs wajadſigs . . . pafchi wini eebrauks tikai grahwē . . .

Tā tad: waj nu mums ſtrahdneeku jautajuma nemas naw, jeb — ja wiſſſch ir — tad wiſſſch atrifſnams ar ahrejās autoritates palihdſibu, ar aifbildneezibu un aifgahdneezibu . . . gluhſchi, kā to gribeja darit muifſchneeki ar ſemneekēem. So kundfifkā domafchanas kahrtiba pee Weinberga ir ta pate, kā pee muifſchneekēem.

Tas eet taiſni pretim muhſu tautas lihdsſchinejai atthſtibai no ahrejās autoritates uf eefſchejo. Un ſchi atthſtibiba tadehſt ees pahri Weinbergim un wina domu beedreem. Es netizu, ka fozialifſti wiſu laifu palifs ſtrahdneeku galwenee wadoni; par wiſſſam leetam — ir neeefpehjams, ka winu eefpaids ilgi turetos ahrpūs ruhpnēezibas uſnehmumeem. Bet winu weetā par ſtrahdneeku wadoneem newarēs uſſtahtees ziti, kā ween tee, kas gribes uſlabot ſtrahdneeku

ſtaħwofli un gribeš to darit ſtraħdneeku paſħdarbibas, paſħpahrleeziņaſħanāš un paſħnoteiſħanāš zekā. Kam kundſiķa domaſħana, taš muħfu ſtraħdneekem palikš neſaprotamš un eekſħiģi ſweeſħš . . .

Lihdš ſħim meħš runajām titai par ſoziaलिsmu pee ſtraħdneekem. Bet mums ir ļoti daudš ſoziaलिstu ari ſtarp ſkolotaģeem, tā ſaukteem „inteligenteem“. Atleek weħl apſtatit Weinberģa atteezibāš pret teem. To uš naħtamo reiſ.

Kad druwa breet.

Renē Baſena romāns. No frančiſķu walodāš tuļtots.

(Turpinajums.)

Kad Gilbertš Klokets eewehroģa pa puſei lampāš, pa puſei deenāš gaiſmā, ſħo jauno, gliħti ģehrbuſħoš preekſħſtraħdneeka ſeewu, winſħ wilzinajāš apſeħſtees, ſtipri nobaidiģeeš, itķā kad wina preekſħā atraſtoš kaħda no warenaģām Nijewraš damam.

Bet wina biģa Perrine Heilman un newiš kaħda no warenaģām dahmam.

Wina biģa teħrupuſeš melnā ģehrbā, kuru ģehrbu tai aiſſargaja no nedahģa audeķla ſħuħtš uſplekſħainš preekſħautš; wina biģa darģiga, weentahrſħa, preeģiga un preekſħwiſa winai biģa aģiš wakā no pat kuķnāš un wiſtu kuħtš ſaħtot lihdiš pat ar ſlauktuwi un laidaru beidģot un tee, kaš paſina Pein-Fondi fermu, tee faģija, ka preekſħſtraħdneekš — ta ir preekſħſtraħdneeģe un ka weenš no wineem taiſa wiſuš ſkandaluš, bet otrs dara wiſuš darbuš.

Bet Gilbertš redſeģa titai baľſneģo ſeģu ar tumsħaģeem mateem, kuri biģa ſawiħti ģludāš biģeš un ſaģreeſti paķauſi — un ſmalto, balto kaķlu ar ſilām dſiħſliņam, ſaħrto ſeģu, maľleet apaķo, gandriħi titpat ſmaltoš ſeģaš pantuš, kaħdi biģa de Meķſinģe kundſei, ģan ne tit aģaribaš piľnuš, ķa pee Antuanetes ſħaķemin jaunkundſeš, bet tit ſalduš, tit taiſnpraħtiģaš gribaš piľdituš un kaħdu laiņiibaš un pađewiibaš iſteikſmi un ſħiš diwaš ruģanāš aģiš, ķa diwi reſedu kaħtini, apluħtoģa winu — winu, ſħo jauno peenahģeģu.

Winſħ maħģa neweiķli ar ģalwu, ķa winſħ to biģa ſawā jaunibā dariģiš madonaš, oģola ſtuburā eģģirtaš ſtatujaš preekſħā un tad winſħ apſeħdāš pee ģalda.

Heilman kundģe Gilbertam par leelu briħnumu atneħma ſweģeenu, apſeħdamaš ari pee ģalda, peħģ tam wina peeneģa ſupu un iſwahritu weħrſħa ģaģu.

Kaudiš ehģa negauģģi, ſawā ſtarpā ſķati un rupģi pķaħpadami.

Heilman kundģe briħſħam ſmeħģāš par weenu un otru no wineem iſteiktu ģoku, bet wini ne ar weenu paſħu waħrdu negreeģāš pee tāš, paſħi buħdami ſiņamu daģu noķauneģuģeeš deħt ſawām rupģiģam — un maľaľ preeģadameeš par ſawu autoritāti.

Winaš wiħrš, iſteepēeš buħdamaš par weſelu ģalwu leelakš par wiķeem kľaħtefoģeem — un winam biģa ſlakš aģuģuš, — riģa kaħtiģi ſupu, maiſi, ģaģu un dģehra piľneem maľkeem aģu, raudiģdameeš preteģā ſeenā, kaš biģa winam aģu preekſħā, itķā kad aiš tāš winſħ redģetu lauku, kur laģiba patlaģan nowaħtta un kur ſeme ģaida atpuģſħanāš un meera.

Un winſħ, winſħ ſawāš eedomāš to ſaģloģģia; winſħ iģroģģija ſħoš tiħrumuš, ſaģmaľģinaģa un ſaģberģa ſmalķāš druſķāš un ſpeeda toš atķal pee dſiħwiibaš.

ģapni un aģreħģini pameta titai ļoti reti ſħiš maģāš ſaģtinguģſħāš aģiš, kuraš biģa tit ſiņģraš pret ſemi, ſiņģraš pret ģilweķeem, ſiņģraš pret loģeem.

Pee ģalda winſħ biģa ķa meħmš.

Un ſawāš pawehleš, winſħ tāš iģdaliģa pulkſten puģſeģħoš no riħta ģeb ari peeģoš, ģeb pat pulkſten ſeģħoš, raugoteeš peħģ ģaģſkaħrtāš, kad wiſt ſħāš leelāš lauku ſaģbriķaš darģa ſpeħti biģa ſaģuľģināti paģalmā.

Alģaidš beidģāš, kad kaħdš no ģaneem iſwiķķa no kaģataš ſawu piħpi un paģiģu beľģeeģģu tabakaš, peeģaģģa ģalwiģu peħģ tam, iſteepāš uš ſawa ſola, aiſtuħpiģaģa piħpi un wina ſeģa ķķuwa ſaģrana un ſila uģuni un duħmoš.

Preekſħſtraħdneekš palķa weħl ſeģħot, atſpeeđeeš ar ſaweem abeem elķoneem pret ģalģu, pa tam ka ģiti kaģpi pamaģam weenš paķaľ otram pameta teľpu, iģeedami aģrā ſmeħķet waj nu uš zekā aģſtaħđameeš, ģeb iſtaģaš preekſħā apſeħđameeš, bet kaģponeš pa tam noweetoģa ſħħiħģuģuš un kruģģeš.

Gilbertš nebija neweena waħrģa runaģiš.

Winſħ ari tit laģpraħt buħtu ſmeħķeģiš, bet ſħi piķađeeģģa iſtureģħanāš, kureģģ ſmeħķeģa ſawu piħpi ſawam patronam un wina kundģei kľaħteģot, winam iſraħđiģāš par nepeeķķaģģiģu.

Nijewrā nedariģa kaģtto tam lihdiģģu. Un itķā gribeđamaš maľleet pamaģģit, itķā weħleđameeš ſawu ſmalķģuħtiģu iſraħđit, winſħ atģiģđiģa ſawu kreģģlu no ģalda un pee wiģģģia to pee kraģģnš, kura atrađāš iſtaģaš dibena kaķtā un peħģ tam winſħ paģeģķla ſawu ģepuri.

— Waj taš buħtu eeģpeģģamaš, patron, ar ģuģģu atķauģu? Winſħ paģeģķla ſawu piħpi paģri kruħtim.

— Protamaš, Kloketa ģuģģ. Ķeħit taťģģu wiſt ſmeħķe. Pee ſħeem waħrđeem wina aģģreeģāš.

Peħģ tam wina paģreeģāš pret ſawu wiħru, kureģģ ſħeħit biģa neaģroģeģģoģiš ģuģģ un kureģģ, ſoģu eģģirtiš kaķķā un wiģģģuģģu iſteepiš, runaģa no aģģģħaš, baľķ niģiģoģģi paģeģđamaš un Heilman kundģi baģra nodabiģi, ka ta naw wiģu ķa naħķaš iģpiľđiģģe un iģdariģģe, kaš tai ir biģiš ģaģadara.

Kad winſħ biģa atģtaģģiš ehđamiģtaģu, wina tuħlit pate paľiģđģeģa kaģponem noķaħrtot wiģaš leetaš, un kad wina ģaģģa ģaģam Gilbertam, wina runaģa:

— Es apskatīju šķaistos Mijevras wehršaus, kašdu lihdš šchim šheit nebiju redsejuse. Ja wini tikpat labi ir ari pajuhgā, tad tas ir brihniščki.

— Suhs gan ešeet koti laipniga pret wineem, Gilberts peebilda, nonemdamš ņawu zepuri no galwas, itkā tad winsch apsolitos wifu to atkahrtot teem, kuru nebija patlaban klah — un pee tam wifu to, ko winsch patlaban ņazija par ņheem wehrņheem.

Kad winsch bija ispihpejis ņawu pihi, winsch peezehlās. Telpa palika weentuliga.

Pašalmā ņem ņwaigņem, starp kurām nebija mehneņha, ņnauda lopi, gukus waj stahwus un kahjas gari issteepuņchi labaka lihdiņwara deht.

Gilbertam bija tahda kahre, jo labi eepaņhteess ar ņcho jauno muischu.

dameess pa kreis un ņheit no tumņas beņdibena, kurā no grima zeņņ, ņeme, telegrafu stabi, winsch eewehroja kašdu leesmu, kura nemas nemirdseja, bet kura isplatija ņmalku, trihzoņchu blaņsmas mirdsumu.

— Kas tas tur? winsch waizaja.

Weena balņs atbildeja:

— Slawenās Kwiewrenas kraņnis. Kwiewrenas Belgijā. Tad tu neka neņini?

Winsch neka neatbildeja, bet gahja nodabigi tablak, atgreesdameess stalki, kur tam bija jagut pa nakti.

Šchi wina gulta nebija tahda, kā ta wina jaunibas gados Wiņchijā, nowetota ņalka kašdā stuhri un eerahmeta no kokeem pret lopu rageem, bet karajās peežas pehdas no apaņņas, starp tik daudz lopu garajām rindām, kuras bij apgaismotas no kašdas laternas, peestiprinatas pee dņelststuretawas.

Dwinņtas woffale Rīgā.

Leelee wahrri us tihromeem palika wakā lihds pulkņten deņmiteem wakarā; pehž tam pilņhtinņch kkuwa aiņņlehts, pahre plakano ņemi isplehtās garņch keegekains zeetokņnis, gar kuru wehņņch trina ņawu pazelto wilau troņņhaino ņtraumi.

Gilberts gahja us preeņchu, ņabahņis rokas kabatās.

Keegetu stabi un junti starp wineem eenehma milņigu tņņetrstuhri, kuzņch weetām bija welwains, weetam plakans.

No tureenes nahja ņlts trihņnoschs gais.

Trihs zilweki bija apņehduņchees us kašda atmenu blaņka pa kreis pee eeejas.

Wehl tablak Gilberts usmineja kašdu zitu, kuzņch bija apwijiis rokas ap kašdas ņeweetes stahwu, kura, beņ ņchaubam, bija kašda no kalponem.

Beņņhnaes ņumjas itka winam aiņgreesteess no ņchi kaktina, kur diwi mihlejas.

Wehrņchu gans isbahņa galwu zaur wahrteem, pagrees-

Gilberts eekahpa gultā pa trepem, papreeņchu wehl ap-luhlodams ņles waj wina wehrņheem kaut kas netruhtst, un, starp trihsdeņmit kustoņhajām muguram, kuras tam lihnaja pa kreis un pa labi un no kurām gaischais atņpihdums suda arween wairak, arweenu wairak, ņahlot no paņcha wina gala ehkai — winsch mehginaja eemigt.

Bet neraugotees us wifu zekojuma nogurumu, ilgi winsch palika nomodā.

Winsch nedomaja ne par Mariju, ne par Pa-di-Lupas zeemu, ne par ņaweem beedreem, ne ari par ko zitu, kas wina tai laikā ņaistija pee ņewis zeeshos taiminos.

Kauns, bailes no nopuhtam, wiņs tas ņpeeda wina at-tahņinatees no ņchim atminam un garā pahzesteess us zitu laikmetu, kur winsch ari guleja deesgan lihdiņgā wikakni, kašdas tagadejais un kas bija pee Fortije kunga.

No wiņas ņawas pagahntes winsch ņaprata kas wina

waretu fogaibit Pitardijâ un to winsch fcheit waretu mahzitees un winsch nahza pee spreeduma:

„Kalab gan es esmu nahzis us Dnneinu un newis us Lijoni, waj Parises apfahrtni, jeb us Schampanjas lihose-
numeem, fur ari zutura fabriku ir deesgan?

Breefsch wisa ta winsch neatrada nelahda attaisnojuma waj likuma un winsch jutàs kà kahds fweeschineeks, kas nefa nepeenem, kas nefa nepatur.

Winsch atzerejäs wifus fcha wakara notikumum smallumum un kauschu fejas.

Un pateizotees fawai atminai fewischi to seeweeti warhtu ehnâ, kuru tik zeeschi bija apwijs wihreetis un kura tik pehschi ar tahdu stuhrgalwibu winam neisgahja no atminas un nedewa meera.

Un ihiti nemot, tur nebija nefa to prahtot par fcho

sehnu un meitent, ka winsch toš bija tà atradis weenu ar otu mihlinamees un winsch nodomaja:

„Tee prezesees un jo drihsati tas noteet, jo ir labati.“

Bet schajâ pitardeeschu semes stuhri, kalab tik usbahfigi fcheit winam bija wiff fchee atminu spofi?

Kalab asinis schim wehfschu ganam, kas jau tik ilgi bija dshwojis, fahfa degt kà kahdam jaunektim?

Gilberts fapratz, ka ar wimu paschu tatschu ne tà masafa pahrmaina nebija notifuse.

Winsch juta, ka tas ir kkuwis wehl wahjaks, nefa bijis Fontenelâ.

Wina parastee dshwes leezineeki tagad bija no wina tik tahki, tik tahki . . .

Pitardijas leele krasu wehji glaudija stakfa seenas.

(Turpmat wehl.)

Schkehrâs.

3. Afuratera.

1.

No neweena nepashts es esmu firmâ seemeku pilsehtâ. Ir wafaras widus, kad faule ir pahrluhduse semi un juhru un pasfaule ir kà selta ptawa pilna no kehina meitas Ingeborgas gaischi dselteneem mateem.

Es atmtnos fcho deenu fweeschajâ pilsehtâ un mana firde notrihs, kà kad es nupat faldu hikri buhtu isdsehris, no kura firde traufi fapnu pilni teet . . . Man ir kà diewam, kuru falds upurs fasnedsis.

Man ir atkal jaaisbrauz prom no schim eelam, fur es biju neweena nepashts. Atkal us mihlo fweeschumu weenam ar mihlo firde, kà ar lihawu un tomehr weenam.

Uf sata ostas uhdena gut balts twaitonis un preezigi pliwina karogu masti galâ. Un pa tiltu eekahpi dauds zilweku — kluft un lihgfmi . . . Kungti nes zeka fomas un mehtekus, dahmas pliwina schidrauteem un lakatimeem. Karalistâ „Thule“ usnem wifus.

Uhdens wif un margo, fimteem laiwinas krustojas ap twaitoneem; fweesch nesamos, fmejas, fweizina. Es sehdu augschâ un mon nawa ar to fweizinos un naw ari wajadstgo paunu . . .

Behdejee fwilpeeni, titts uswiltte, maschinas sah drebet. Tad atskan dseefma . . . Tas ir jaunfomu koris, studentu un studentenes, un wimu balts ir pilnas jaunibas un briswibas un spehta. Maigums trihz is plaschajeem atordeem — fawas druhmas tehwsemes mihlestibai dseed wimi fweeschos motivos un wahrdos. Bet fkanas täs paleet mani kà uguniga lahwa, to wulkans glabâ. Mana tehwiya man nahf atminâ — bes fawas mihlestibas dseefmas afinainâ fapni . . .

Notkan dseefma, nopliwinas baltee lakatini no krasa un „Thule“ pelb lehnem pa uhdena wismu. Karogi plihwo, faule fmejas un fugis dreb. D, zif falbi ir aishraukt no krasstem juhreas uhdena besgalibâ! Dwehsele schkeet dotees uf dsimteni, kuru muhschu meklejis un kura dahwajis flai-

statos mirktus, kad firde eewainota tika pa semes eelam staigajot. Warbuht uf jaunibas semi Dimini, warbuht uf mihlestibas un nemirstigas ustizibas „Thuli“, warbuht uf plaschumu bes robescheem, fur kahjas maldu zekus neeetu wairs.

Paleez fweika, pilsehta un pilis, tu, kulturawarschu mahrs, ahprahntibas maskarade! — es neefmu wairs taws wehrgs, es esmu kaija, kas juhrai peeder, es grihu seemekos mirt; teescham, sneegu un ledus fallums mani tà neschnaugs, kà faltas kauschu rolas tawäs eelâs! . . .

Schâi brihdi es waretu raudat aif loimes, es tiffu walbos wehl. Par to, ka es nenoweena neschkiros un ne-
atwados un neweens manis negaida zeka galâ — aif laimes par to, ka neweens lakatinsch nezefas uf krasa manis deh.

Bet fugis jau schket uhdenus un pilsehta paleet duhmu miglâ. Klinshotais krasis fweizina ar preeschu sakajam galwam, fjordi wif un juhreas plaschums seltâ laifstas. Man firde, kas nemeeru pasht, fweizina wehjus un uhdenus un lihgfmo.

2.

Siltee, wischnotee wimi kluft runâ pee fuga glausdamees un baltu putu sibles kuhâ aif stuhres. Juhreas labirints usnem wifus kà weeglâ schuhpuli. Saules mirdsurâ tahlu redsamas wehl falas ar lapu fokeem, un kailas, tikai no atmena ween. Tad suhd ari tas un paleet tikai plaschums kà wifoscha begala ptawa.

Wehifch ir rimis un faules spehts lejas uf juhreas zaur baltajeem mahkoneem. Tikai kaijas muhs neaistabj; winas lido pahr mastem un kleeds reis pa reisei fawus statos, mihkos fauzeenus. Winas ir kà baltee seemeku gari, kà mihku domu fwihtha, kas pawada muhs zilwekus wischnu juhâ. Warbuht winas ir ari suhtni no täs semes, fur faulei noreeteschanas nawa, un ir suhtitas muhs aifwest uf tureeni. Ak, juhs baltee juhreas putni, wafaras deenwidu uf uhdeneem — miruschu augschamzelschanas ir jums lihdsi!

Betotaji ir pulzinos un farunajas. Is kajitem nahf

dseefmu fkanas un smeekti, tur jaunee somi dseeb un smejas un Hebe fehd winu widu, jo ka gan zitadi tik lihgfmi wini waretu buht. Warbuht ta ir Mino, kura seemetu esereem fkaistumu dod — tad tomehr wina ir seeweete un jauna, — tas ir dferdams dseefmas.

Es fehdu weens us „Thules“ augshas un azis pahr uhdeneem fkatas; man nefas wairaf netiht. Es esmu apreibinats no deenas, no uhdena, no faules un klijam un afnis rit klufam un lihgfmi ka dseedadamas un manas dshwibas selta swans, kas wisdifikata juhras dselmē nomefts, juht manas frds tuwumu un pazelas un swana. Siteeni ir dseefmu pilni un lihgfmi un mani pulst dejo lihds fchait dseefmai, jo ta ir wafaras deenwida un mana deenwida dseefma. Man smaida dferdams pahr galwu un seemetu ahtri wihstofshas pufes tur ais falam manis gaida — mihtas manas, ka fchi deena!

fejama, kuras seemelis krahfojis un faule schahwejuse. Wiswairaf jaunibas, — studenti, ffolneeki un jaunaa seeweetes. Bet stary kuga klafem naw ischfiribas. Swejneeki eet salona pee lasama galda un ilgi lasa awises. Smalki gebrbuschees turisti fehd ari kaut kur pee kalpotajeem, pascha augshā un wehro juhru. Dfiziela kahrtu staryiba issudufe. Un wifu to dara wezais kapteins, kuresch weenmehre smaidigi nostatas no sawa komandas tilta us pasascheereem un katram kautto faka. Winsch atkauj katram usnahpt pee fewis, isrunajas, pastahsta, ir laipns un frfnigs. Arween winsch eewajajas kahdam no jaunajeem par dseedafchanu un applaudē pirmais un wisfkataf, kad dseefma beigta. Tikai kad torpedu laiwa waj kreifers krusojas kuga zeka, winsch paleef nopeetnaks un ar fkatu fwilpeenu pawehl sehnam uswilkt kreewijas flagu mastā.

Schis fatifshanas ar torpedu laiwam, kuras beefchi

Rigas jaunais pasta un telegrafa nams.

Un tad man peeteef no fewis ween, ikfats otris buhtu leeks, es esmu ka seeds un dwafoju pats manu smarschu . . .

Us juhras ir melns kugis ar milfigam buram; winsch lehni pliwina mums pretim. Ta ir swejneeku laiwa, kuru klufums us juhras pahrfteidfis. Trihs waj tshetri zilweti zila buras un kad mehš brauzam garam, fmitis baltu latatiku pliwina wineem sweizeenus no „Thules“ un wini nonem sawas melnas zepures un wihzina schurp. Bet jauniba dseeb wineem plafchu un fkanigu dseefmu un tahlu pahr juhras spoguli eet fkanas — tahku palaf melnajai swejneeku laiwai, kuru warbuht wehtra pofis kad mehš ofta buhfm.

Us „Thules“ ir daschadi kaubis. Ir pahris angku ar sawam ledijam, bet ir ari wezi swejneeki ar waza farkanam

isbrauz juhra, ir weenigais traujejums muhsu plafchaja zeka. So krasus un falas un juhras fehtus un dselmes kapteins, leekas, fina ari aishwehtam azim. Winsch fmitam reifchu flaitijis falas un bahkas un mehrojis attahlumus, nu winam nawa wairs ko mehrot.

Kad faule ir semu wirs uhdena un winas fposchums fahrtaks un smagaks, tahlu mums preefshā parahdas ka flila migla — seme. Tas ir schehras, zaur kuram „Thule“ ees. Pehz stundas war faredset jau atsewifshas falas un wehl pehz stundas kugis eebranz ka eserā, kuresch apjosts ar klnschaineem, preefchu apaugufcheem krasfeem un, leekas, nupat mehš atdurfimees pee fchi krasfa, kad pasphd jauns esers stary falam ar jauneem krasfeem un kanaleem.

Tad twaitonis greeshas gar augstu krasfu. Sirmas femas preedes un kroyfaini behrsti stahw wirs peleka fuh-

naina atmena klints un ir tik kluff, ka kristala walstī. Parahdas wafarnizas fokū ehnaš un pauguros; swejneetu laiwās guf pee krašta un pabri wifam befgaligs debefš flums, meera pilns. Tikai schwihtrains, weeglis mahfons, no faules reeta peetwihzīs, flatas uš falam un juħru un weegli duħmi kuhp no kraštmalas buħdas — ir wafars tuwumā.

Augstās falas malā ir peestahne ar tiltu un daschām mahjam. Bulks zilweku muhs fagaīda. Karogs stahw kluff uš wafarnizam; logi ir atwehrti; kaut kur mustka dširdama, — tik kluffu eet „Thule“ pa dšelmains schēħbras malu. Tad mehš stahwam. No krašta sweizina un no kuga atšweizina. Seeweetes weeglās drehbēs ar faules fargeem stahw uš zelneem — winas pahtraufschas fawu pastaigafchanos un farunu un luhfojās tagad uš balto „Thuli“, kura ir roščaini fahrta no wafara faules.

Atkal ūkan dšeesmas, kad tilts ir ušwilts un „Thule“ greefchas pa ūkaidro uħdeni uš tahfaku zetu. Škrubwe met ūkagani baltas uħdens peħres un kugis dreb. Štafch ūwilpeens aīšfreen pahf falam un kluffām dšelmem un atbaltš atfauzas ka marmora templi gaischi un dšiti. Un no nestinama tahluma atnahf zita twaitona guħda, duħzofcha un gari ūtepta un nogulstas pahf fīrmajeem atmeneem. Un atkal kanaku un ešeru ūposchums muhs eewelt ūawās neīšfinamās ejās, ka nebeīšjamā aīšmirstibā.

3.

Pušnatts nawa wairs tahlu: faule reet. Klufums leekas peeneħmees wehl wairaf, tikai leħna uħdena iħčaloschana aīš ūħres un maščinu taktis kuga dibenā leedš muhschibu dširdet.

No faules reeta wišs palzīs fahrts. Pelekās atmenu falas išleekas ka ugunīgā miglā tihčas, uħdena liħmenis dšeltenšatšch un kaijas, kuras nemitīgi pliwina ūpohrus pahf mašteem un aīš kuga, ir roščainas un reīšam nolaiščas liħdš weegli krahfotam juħras liħmenam.

Bekotaji ir wišs uš kuga un luhfojas kluffedami, ka faule grimst leħnam dšitumā. Munas un dšeesmas ir aplufufschas, leekas, ūchīs briħdīs ir netrauzejams, klufums seen tatra fīrdi — atminu pilnas fīrdīs.

Tad paleef tikai wafarblahjma, bet wina ir tikpat gaischa, ka ar fauli. Pehz nepilnām trim štundam buħš faules leħtš. Leekas, ka faule aīš mahfona tikai buħtu. Šeb warbuht wina pateefš tikai nomasgatees laidufēs juħrā, un jaunu rotu ušwilkt, ka lahds aristokrats ūafa ūawai damai?

Salas paleef itkā tumščakas un uħdena zeti starp winām nošleħpumainaki. Kapteins ari kluffe un wehro schēħbras. Ši tahluma mirdšina daschas uguntinas — tur weetukā, druħmi ūkaištā labirinta apdšihwotajš bahšas lahpu eedēšina un wišū gaischo nakti ir weens pee juħras.

Moreets kħušt purpurainats un plaschats, ka mišfīgs ugunšgrehšs, miglas schwihtras ir ap falam zaurēššamas, eēšilganas.

Šs luhfojos juħrā un nemanot man blatus ir noštahjušēs jauna seemeħneeze, ūomeete. Winas mati ir pelek un

azīs ka granits. Šaunibas ūaīstofchais ūpeħšs pluhst ir winas sejas un rotam, pat iš apgeħrba. Wina man ir tik tuwu, ka ūajuhtu winas elpu un man japeegreefch winai weħrba. Winas luhpās ir kahds jautajums preefch manis, bet wina nefafa neka Šs ešmu pateizīgs winai par winas tuwumu. Wina ūina, ka eš ešmu ūwefchneekš ūchāi naktij un klīnšchū labirintam, — waj wina ari to ūin, ka neweens ar mani naw runajīs? Waj wina tos nedaudšos ūwefchos wahrdus man grib tekt ka apmeerinajumu? Bet eš taf ešmu tik laimīgs un newehlos nekahda jautajuma, man ir labaf tikai winas tuwums un elpa un winas jaunās fīrdš ūpeħšs.

Winas pelekās azīs un mati un wina pate ir tik ūkaišta, ka schēħbras ar uħdenos dušofcho fauli. Winu kahds ūauz, wina neatbilb. Wina grib, lai eš runaju, warbuht par faules reetu waj par juħru, ja ne wairaf. Bet man tihčas kluffet un wina ilgi stahw pee manis un ari kluffe. Ar ūawu kħahtbuhtni wina ūafafa man to, ūo ar wahrdem neūpehtu: eš ešmu briħnumš preefch winas un wina man dahwina ūcho briħdi ūweizina dama manu dweħfeli. Un eš ūweizinu winas dweħfeli, kura ir no naktš un faules briħnišchī išweīdota.

Šs ūweizinu winu ari wehl tagad par teem neīšrunateem wahrdem, kas winas luhpās bija.

Wina aīšet un mehš ešam draugi; iħkattris no mums to ūina.

Naktš blahšma ir nodšeltejuše un nekrahšo wairs uħdenus. Laudis noħahpi kajitēs un meklē dušas. Šr daudš tahdu, kureem naw kur gulet — ta ir jauniba ar ūawām dšeesmam. Tad noteef konferenze kapteina kħahtbuhtnē, kura heīdšas ar to, ka kungi labprahtīgi atdod ūawas weetas kajitēs damam un pašchi pledos geħrbuschēes ūalafas augšchā un deēšū par ūo runā iħšo gaischo nakti. Tad pašuhd ari no winēem weens otrs; naktš ir aīšneegufe ūawu augštako paħahpi. Ari no kaijam ir atlikufchās tikai diwas — tās ūeko kuga ūekam un nekleeđš ka deenā.

Šs ūtaigaju pa augšchū, apštahjos weenā otrā weetā un man ir tik labi, ka seēdam wafaras nakti. Pušnatts uš uħdeneem! Un eš nešinu kur rihtu buħš mana pušnatts. Klufums ir uš uħdeneem un klufums manā dweħfeli, un eš ūauzu manus ūapnus uš naktš ūwehtēem un manas atminas, manas diwas kaijas, lai liħdšī winas lido baltajai „Thulei“ un ūawada mani zaur schēħram uš seemeħu laufeem, kur tumšbai ar gaismu gređšeni teef mainiti.

Un tad eēfahpas mana dweħfele ar grehtu dšitu ūahpi, ka kad ūelta ūobens winas rehtās wehl dušetu, lai waina muhscham neaīšdšihst. Tad atšihstu eš, žif melojīs ešmu ūew, kad weentulibu ūawu pilnibu un laimi ūauzu. Weentulibu! Ak, deēšgan ūchīs purpurūarkanās waidelotes, kuras kħeħpi man wajadšēja dušet un fīrdš puħtu nejušt — jo deewu meita wina ir, kureem ūemes laime ūwefcha.

Tehšs peħz tehla nahf mani daiħuma neūeji, kurus ūapa ūmilts ar ūmagajām kruħtim nošpeēda . . .

Luhf te ir falas, mani miħtee, un pušnatts ir gaischa un juħra guf pee granita kalna! Šs lišchū peeturet manu

besgala steidstgo fugi un istahpftm muhsu laimeit bikerus peeleet. Un nowehlefm weens otram frds flaidribu un afus sobenus. Un tad es aptureschu faulti, lai schi gaischa naktis ir gara un mehš runafim par teem brihscheem, kur wifas muhsu frdis dshwibat peedereja un tad mehš winas azis eemihlejufchees bijam. Un par dsimteni runafim, us kuras seedofkeem juhfu afnu pileeni tezeja . . . Azis lai mums spulgo, afnis lai dshwo . . .

Bet „Thule“ schet kufos uhdenus, falas ais salam subd un es esmu bespfehzigis un weens Es wedu manu dwehfeli meeru meklet un aismirstibas — kas aismirstibu dos! Un kas buhtu manas deenas, ja aismirst wifu waretu — kails lauks bes pukem . . . Tad est jel pilna laimes tu, ma-a frds, kamehr tew wehl faules gaischums mirds. Mihilē un skuhpsti schos brihschus un deenas un topi flaišta, lai deewibā usnemta kluhtu.

Wehfums mani apnem, tad rihta blahsma jau sfofcha un leela ifaugufe. Es fatinos mehteli un fofofju gar fuga malu. Starp naktis neguletajeem ir fofmeete ar pelefeem mateem un tad es eju garam, wina mani fweizina ar kufu fmaidu . . .

Mihkā dshwiba! Wina man pehrku sandales auj kahjās un kchnina drehbes well schai nakti un deenwidus rofchu wainagu galwā leef un seltainas seemetu pukēs, ahtrsteidstgas pee kruhtim sprausch un leef minutem swanit ar fhkeem swahrguteem un manu frdi padfirda ar nemeera farkano gisti — un es flaweju wina un esmu flaišts un pateizigs winai, jo ir wasaras naktis us juhreas.

4.

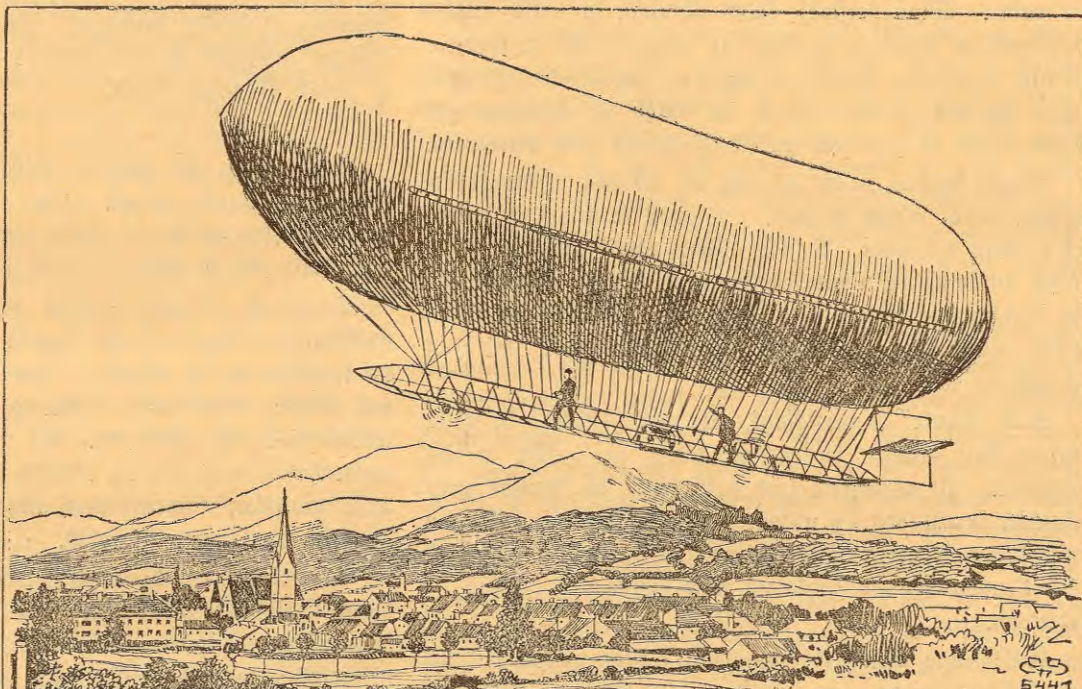
Schkehras ir gaischas un spihd no rihta blahsmas. Ais salam ir fahrtu weeta — tur faule naktis. Un tad eedegas us uhdena kā masa uguntina — deena ir peedfimufe. Bet faules lehttam nawa tildauds jeenitaju kā reetam. Tikai daschi studenti un trihs jaunās fomeetes. Starp tam ir mana draudsene. Wina eet man garam un azis faka: jauna deena — un ir pilnas lihgsmitas. Winas waigs blahsmo kā zeeta klints rihta aufmā.

Weeglis deenwidus wehifch ir fahzis glaudit besgaligos eferus starp salam. Un faules atspihdums dejo no wilka us wilni, kā fwekaina farkana guns un azim leefas, ka juhra ir aisdedfinata un is winas isstreen leefmas schur

tur un isdseest un atkal lez jaunās. Mehš brauzam pa ugunim fwehtitu dselmi un ugunis fscreen fugam lihds. Glesnotaja krahfas ir tik fapnis, tikai mahni preeksch schi mirdsuma. Ar spehku nirst faule is dselmem, kā warens nirejs, kurfch pehrli atradis. Wina fwehro no spodruma, pafaules leela frds, kuras afnis rit puku steebros un pliwina putnu spahrnus un zet mihlejoschos zilweku rofas . . .

Kaiju ir atkal leels pulks un winas kleefts un laifchas weeglos rinkos ap masteem.

Es nowehlu laburihtu jaunai faulei un eju salonā, — tur ir flitaks. Ari no tejeenes es redsu falas un faulti un fuga mafchinu drebeschana mani eemidfina, kā behrnu nemanot un weegli. Kad pamostos, redsu, ka kahda fweedreete grib atwainotees — wina garam eedama mani aifsfahrufe. Bet es ir kā esmu laimigs. Ap mani dauds zetotaju, wini dser kafeju un ir atkal jauni un preezigi.

Austrijas pirmāis gaisa fugis.

Deena ir atkal wifā godibā. Saule karsē un wifs uhdenis mirds. „Thule“ eet reisam gluschi tuwu gar peleko granita klinti. Semas preeedes stahw us atmeka salam ar tumfch-melni-fakam flujam un noraugas us balto twaitkoni un zilwefeem. Sem wina sareem dus aismirstiba, ne zilweks foli tur spehris, ne fwehrs atdusu meklejis, muhschibas fofi ir gahjuschi, bet winas stahw, mihlinajas ar faulti un uhdeneem . . . Kad twaitkonis ir garam, wilki apschakstina firmo akmeni, — tās ir weenigās flanas un weenigais nemeers. Tad atkal tumfchi sakais uhdens guk nekustami pee klints un ir tik flaidris, ka faule war redset lihds dselmes dibenam, kur polipi guk. Un pee pascheem uhdeneem stahw krotplainti behrfi un raudofchos sarus steepj pret dsirdro fpoguli. Juhreas putni tikai atdufet metas tur, kljans ifnes fawu laupijumu un reta baltpuke aug flepenā weetā un seed few un wasarai, un rudeni, kad wifam beigās, seemelis dejot nahf.

Man schteet, ka twaikonis ir aismaldijees un mehs netad ahrâ nenahstîm no fehi labirinta. Weenâ otrâ weetâ winfch nofwelpej un ij salam parahdas mafas melnas laiwinas — tâs peebrauz un panem zetotajus un atkal pasuhd aij klinfchota krasta. Druhmais skaitums sawaldstina un pahrsleidf. Man leetas, es buhtu safâ kristala pili. Uhdens ir tumfchi salfch un met balti safas pehrles gar fuga fahneem. Un winfch ir salfch no augstajam salam, no wiau preedem un fuhnam.

Ir falas, augstas un leelas ar firmu meschu; weselai pilfehantai buhtu tur weetas un ta buhtu tad skaisatakâ wirs femes. Un ir falas, kuras fastahw no kaila granita gabalina wirs uhdena, til leelas kâ putnam usmestees; wehtras laikos winas pasudis wilnos un fwefchs kugineeks atradis pee winam fawu kapu.

„Bet „Thule“ sin fawu zelu un kapteins fmaida tapat kâ wakar. Wina peestahj falas lihkmâ, kur trihs peletas buhdinas un swejneez nofahpi un wezais foms to fagaida. Winfch pawihzina mums ar zepuri un „Thule“ wehrfch atkal safos uhdenus ar fawu stuhri un lokas pa kanaleem gar fints salam kâ Tuonelas gulbis uf laimes semi peldebams.

Saule dedstina peleko granitu un uhdena wehfums atweras plaschi winas stareem. Deenas karstums ir dshests ar dselmju welgumu. Tagad uhdens pret faulî ir sahles salfch un wina putu pehrles baltas kâ sneegs. Azis kawejas pee krahfam un wifs jits ir aismirjts, pat laiks un telpa. Lihsti, mihkâ deena, ar fawu gaismu pahr mani, lai man fwehtdeena teek!

Kad „Thule“ ir peestahtnê, es waru dsirdet, ka wilai klufam skalo granita feenas un schalz kâ apfchu meschs deenwidu. Uf atmeneem sehð balti putni un klausas putu schalkâs, kuras lodâ ap uhdens nofsaloto atmeni. Silgma pahr salam ir peetwihstuse un meeriga un wifs pilns faules deenas maiguma un spehta un wifs skaisis, kâ preefsch isredseteem.

Salda ilga man frdi pamodina. Man gribas buht uf fatarfufcha atmena sem preedem un fuhnam, lai wif trofchani klufs. Un par wifu weenu dseefmu lihð aisnest, druhmu un skaisu, kâ schis schkehras ar fawu baigo besgalibu un fehnischigo lepnumu.

Bet attelas un ostas paleef aij manis faules pusdeenâ weenas, un „Thule“ nes mani steigfchus tahlat preti jaunam nemeeram . . .

5.

Kad deenwidis ir un meers wifur, ij fuga telpam sehns isnes pulka karogu un karodstina. Winfch wer tos wirwê un weenu pehz otra uswell mastos. Dselteni, sili, farkani un balti wini plihwo wehsmâ un dara fugi pasafainu un skaisu, kâ uf fwehtkeem. Tas noteef uf firmâ kapteina

pawehli: mehs drihs buhstîm ostâ, zefa galâ un „Thuli“ winfch grib mirdssofchi eewadit kanalt.

Uf salam parahdas wafarnizas spilgti krahfotas ar karodstineem stabos. Laiwinas gut stary atmeneem un schur tur redsami airetaji. Gedstihwotaji reds gresnoto fugi, tas teem passhstams un wini well baltus lakatinus no fescham un wehdina mums no malu malam. Swilpe duhz kâ firena pilfehthu fweiznadama. Un aij nahfokchâs schkehras gut wina, tahlâ seemekkuschu mihne. Duhmu twaifi staigâ pa gaisu, dahrsju satums mahj un finteem mastu pazekas wirs klufâ ostas uhdena.

Zetotaji fahen fomas un uffedfas plebas, feeweetes plefch faules fargus. Klufas trihfâs iseet zaur wifu buhtni: fwefchums, zefa gals. Ir labi buht negaiditam un aismalditees stary fwefcheem kaudim un fwefchâs eelâs.

Peestahtnê ir pulks kuschu. Wini gaida, wini jau fweizina. „Thule“ apstahjas, tilti teef nolaiisti — fweiks, schkehru labirints un safee uhdeni! — mana kahja atspeeschas uf zeetas Somijas klints.

Es staigaju pa fwefchu pilfehthu. Debefis apmahzas lehnam un saule grimst. Pa atmena trepem uskaphju augstajâ kalna parkâ, kur stary granita spraugam ir stahditi lapu kofi. Ap pilfehthu ir peleka atmena seme.

Druhmas, smagas mahjas gut lejâ. Wezâ domê fit pulkstens kâ ij kapa. Tahlu kanalâ gut „Thule“ bes kaudim un karodstineem, kâ atstahta. Deewnami firmos tornus nes pret debefj; eelas dohji dimd no brauzejeem. Kofi parkâ ir bruhnsaki no putefkeem. Un wifur ir meers un frdi melancholija pamostas . . . Wifs ir tahlu, ne wahrds man aufis neaifstar, neweens preti nenahf. Sdeeniba ir turwu un grib mani nemt aij rotas.

Bet schodeen wehl wina nedrihst. Wehl mirds man dwehfelê juhreas sposchums, wehl libinas kaijas un birst safâ uhdena pehrles. Wifs wehl gut pee fruhts man kâ nefawihstufchas pufes. Es esmu bes domam un weegls.

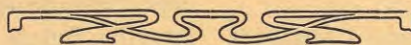
Nahf wakers. Mahloni ir pelettumschi un wehjsch no seemekeem. Druhums ir wifâ telpâ. Nihð man wajaga tahlat projam, — kas mani faista pee scheem atmeneem?

Es eju uf manu weefnizu. Retas leetus lahfes triht. Saule laitam nogahjuse, jo ir gandrihs tumfchs.

Aisgreeschu atflehgu un atfehstos uguni neeededstinajis. Mana frds ir pilna no pahrdstihwotâs faules deenas un no melnâ fwefchuma.

Peeeju pee loga. Smalts beefs leetus lihst un masgâ ruhtis. Wifa atmenainâ seme ir peletas miglas pilna. Agrais rudenis klauwê pee mana loga.

Un tad es sinu, ka man truhst — dsimtenes.

Apfkats.

Laukstrahdneeki kà algas nošitji un besdarba armijas pawairofaji pilsehtās.

Lai gan wisleelaka strahdneeku cepluhšchana pilsehtās noteek pawafari, tad tomehr eewetojam šcho, mums no kahda strahdneeka peesuhitu rakstu jau tagad, lai pamudinatu daschu labu, kurfch nahfoshu pawafari taisas nahft uf pilsehtu, pamatigati pahrdomat šcho sawu foli.

Luhfoshu pahrrunat šcho strahdneekem tik fahpigo jautajumu. Pilsehtās weenmehr ir pluhfufchi un pluhft ari tagad fwaigi spehki no daschadām fahfiram. Bet strahdneeki wiswairat pluhft pilsehtās pawafaros. Šcho eepluhšchānu tad it fewiškki war nowehrot strahdneeku eezirknos. Laukstrahdneeki tad eerodas no Rigas tuwakās apfahrtnes Rīgā pat ar weseleem krahmu un mantu wesumeem. Tee wairat prezejufchees kaudis; bet jaunakee heeschi ween eerodas bei kahdām žitām mantam, tikai ar sawu zeribu bagaschu. Bet kà tee wikas, kad pehz kahda laika weltigas istaigaschanās pa weetu apgahdaschanas kantoreem un gar fabriku wahrtēem kēras pee pehdeja lihdselka — awiſchu fludinajumeem, peesolidami sawu darba spehtu par hodes puischeem, gan ari preefſch ziteem darbeem. Daschi pat peesola pirmā mehneſcha algu darba apgahdatajeem, waj ari zeeti noteiktu sumu no 25—50 rbf. Skaidri redsoms, ka tas žilweks saudejis isredfti parastā žekā dabut darbu, kad jau kēras pee tik ahrfahrtigeem lihdselkeem. Ja tahdam lauzineekam eenahzejam ir pašinas waj radineeki pilsehtā, tad tas greeschas pee teem, lai apgahdā tam darbu fabrikā waj kur žitur. Un tad fahſas no radineeku waj pašinu puſes klāniſchanās un luhgšchanās pee darbā peenehmajeem meistareem. Tee eeteiz sawus pašinas, ka tee eſot eenahfufchi no lauteem, eſot weseeligi, spehžigi, neeſot „dumpigi“ u. t. t.

Bet ja nu ari isdodas kahdu weetu fadabut, kahda tad wina ir? Man, kà strahdneekam, kas pats dauds peerebsejis, kahdās weetas ſchee lauzineeki teek eelikti, jafaka, ka ſchās weetas, ja nu naw wisflittakās, tad ir wiſmas peesflaitamas pee flittām. Šchās weetas wisdrihſat ir fwa-badas, jo pilsehtneeki ne labpraht eenem ſchās weetas ar gruhtu flifftu darbu par masu algu. Bet lauzineeki pehz ilgās weltigas mekleſchanas ir laimigi, ja dabū ſchahdas weetas ar 85—90 kap. deenas algas. Wehſat gan israhdas, ka wiſas zeribas wehja. Pehz pahris gadeem wežās, uf lauteem eegahdatās drehbes ir noplihufſchas, bet no masās algas newar atlizinat preefſch jaunām; weseeliba ari iſbeigta.

Bet tikai retais wehl laikus ſanem duhſchu, faka pilsehtai ardeewas un brauz atpakal uf lauteem. Žits turpina dſihwi pilsehtā tahlak. Tikai wajag eedomatees, kas ta ir par dſihwi, kad jau tā no knapās pahrtikas ir janofnapina preefſch drehbem. Wisgruhtat Mahjas gimenes tehweem, ja teem wehl behrni jalaiſch ſkolā. Ja isnahft diwi behrni ko ſkolā fuhtit, tad uf katra par ſkolas nauđu un grahmatam rehkinot pa 20 rbf. gadā, isnahft 40 rbf. Bet gimenes galwa pelna tikai 90 kap. deenā, kas gadā buhtu 270 rbf. — tas ir, ja wiſas darba deenas gadā tiktu no-

strahdatas. Pee ſcha eenehmuma nekahdā ſnā nebuhs eespehjamis fuhtit diwus behrnus ſkolā, bet weenam buhs japaleek bei ſkolas mahja. Ir pat Rīgā deesgan dauds gadijumu, kur aif pahrat flitteem apstahfkeem japaleek bei ſkolas mahjās wiſeem behrneem.

Drukku weeglat eet teem, kureem ari ſewas kaut žit dabū pelnit kahrt — tee wehl kaut kà ſitas žauri. Bet pahrejeem pateek pahrat gruhta dſihwe. Tee nēmdami hodes prezes uf parahda ir ſpeesti buht meerā ar tahdām prezem, kahdas wiſeem kreditori hōdneeki hōd, kaut prezes ari kuhstu flittas. Wiſeet žitur un ismekletees labakas prezes wini newar tamdeht, ka nawa naudas. Ar maksaschanas reiſe dabutu nauđu labi ja war nomakſat wezu parahdu hōdē, tā ka ari uf preefſchu ir ween janem prezes uf parahdu.

Daschi eebildis, ka ne wiſeem tik flitti eet, — pelna daschi ari wairat. Bet newajag aismirft, ka tee ir kwalifizete, apmahžitee strahdneeki, kuru ir mas famehrā ar teem, kuri atrodas flittakos darba noteikumos. Bet ſchajās flittakajās darba weetas teek eelikti lauzineeki un wini newar žeret tik labakās weetas, jo wiſeem nawa tehnifkās wingribas, kahdas wajaga pee deesgan komplizētām maſchinām, par amateem nemas nerunajot, jo preefſch amata ismahžſchanās wajadſigs ilgats laiks.

Te žekas jautajums, kas tad ir tee žehloni, kas dſen laukstrahdneekus pilsehtā, kur kriſe besdarba armiju jau tā pawairojuſe, kur noteek aif flitteem dſihwes apstahfkeem pašnahwibas, un žilweki mirft badā? Par laukeem Baltijā tathchu newar wis ſchehlotees, ka tur darba truhtu, bet tur ir gan strahdneeku truhtums, tā ka ſaimneeki brauz pat uf pilsehtu few strahdneekus werwet. Bet neſkatotees uf wiſam pilsehtas dſihwes druhmajām puſem, kas tak nedrihfti buht noſtehpums preefſch teem, kas nahft uf pilsehtu, strahdneeki tomehr pluhft uf pilsehtu. Tas iſſtaidrojams žaur žilweka daschlahrt weeglprahtigo dſinu un zeribu, guht few weeglatus un labakus dſihwes apstahfkus. Par žehloni ir ari tas, ka uf laukeem ir pahrat garſch darba laiks, flitti dſihwocki, kà ari weenmutigā lauku dſihwe. Tapehz tad uf pilsehtu pluhft weenmehr ſtraujakee un neapmeeri-natakee elementti.

Saprotams, ka pilsehtas dſihwe ir dſihwata, ſabee-driſkata. Bet strahdneekam, kurfch pilsehtā pelna tikai 270 rbf. gadā, neatleek nekas pahri garigām wajadſibam, jo winam truhtft pat preefſch wisnepezeesſchamako wajadſibu apmeerinaſchanas.

Preefſch diweem žilwekeem preefſch uſtura jarehķina wis-maſakais 16 rbf. par mehneſt, kas par gadu iſtaifftu 192 rbf. Preefſch dſihwocka, mehneſt rehkinot 4 rbf., buhtu 48 rbf. gadā, 4 aifs „ſchahſtu“ maksas 4 rbf. aſi buhtu 16 rbf. un preefſch petrolejas 5 rbf. gadā. Iſnahftu jau 261 rbf. Paleek 9 rbf., ar kureem wajaga nomakſat nedewas, eegahdat drehbes, apawus, kà ari apmeerinat žitas wajadſibas, kuras nebuhtu uſſkaititas. Tā ka 9 rbf. preefſch tam nepeteek, tad neatleek žits nekas, kà ſamaſinat uſſtah-

ditos kontus, tas ir, isvest badošanos. Nebuhtu gan ļauni, ja laukstrahdneeki wīsu ščo pahrdomatu un wīsmas krišes laikā nepluhtu us pilšehtam. Teem wjadsetu palikt us laukeem, beedrotees un zenstees padarit lauku dšhwī patihkamaku un panešamatu. Bet tagad wizeenergīstakee strahdneeki atstahj laukus un laiščas us pilšehtam. Un us laukeem jau tagad algas ir leeliski zehluščās. Daščos apwidos maksā 140 un pat 200 rbk. par gadu strahdneekem pee šaimneeka maišes. No ščas algas weenmeh̄r war buht kaħds eetaupijums, ja gadā pat isdod 100 rbk. preešč drehbem un žitām wjadšibam, šinams, ja frogus papum nenonešis pahrejās timpas.

Ne tā tas ir pilšehtā. Šče, ja ari weenmeh̄r strahdā, jareħķinas un jānāpinas, tā tik war zauri špeestees. Še-wiščķi tagad, kur dšhwē pilšehtā palikufe par 50 proz. dahrgaka, nekā preešč 10 gadeem. Toreiš ar 85 kap. deenas algas wareja driħšat tikt zauri, tā tagad ar 130 kapeikam.

Es, tā strahdneeks, kurfš ir redsejis, kaħdā stahwokti noķtuħši šchee pelelee wanagi, eeteizu laukstrahdneekem at-turetees no eepluščanas pilšehtās. Nawa wairs tee laiki, kaħd baščahrt peepildijās pašazina, ka ar pašalam Rīgā eenahžis eedšhwōjās namos ar tautiškām šķķem tirgojotees. Tagad driħšat nodšhwōfi tautiškos šwahrfus, jo tagad pahrať leela konkurenze, pahrať leels darba špehta peedah-wajums pilšehtā.

„Šaunā Deenas Lapa“.

Baltijas lopahrstu šabeedriba

12. un 13. septembri Žehšis noturejufe šawu gada šapulži-Beedalijufšees kaħdi 20 weterinari no Widsemes un Kur-semes. Pahrrunati interesanti ļautajumi par galwas eenahšču aħrštešānu, leellopu neauglibu, leellopu fugu attihšiščanos, rāzionalu lopu ļautuwju eerihščānu u. t. t. Taħlat no-lemts luhgt weterinarinstitutus, šariħkot laiku pa laikam taħtatišļihščānas kurfus preešč weterinarahršteem, tā ari šcheem instituteem aishrahit, lai weterinaršinibu študenti tittu pilnigati eepašišlinati ar teoretiskām un praktiskām šinasčanam. Par preeščneeku beedribā eeweħlets tas pats lihščšinejais Widsemes weterinarinšpektors walšis padomneeks Ralnišč. Raħkofšo gada šapulži nolemts noturet Terbatā.

„L.“

Šauns dšelszjekš Widsemē.

Šau kaħdus 7 gadus Šmiltenes ihpaščneeks širšis Pauls Šiewens nemitigi puħlejees, lai ponahktu ščaur-fleeschu dšelszjeka buħwi no Šmiltenes gar Walmeeru us Ainasšeeem. Šķis žeta gabals ir pawišam 110 werštes garšč. Wīšč aišnems Widsemes wīdeenas bagatākos ap-gabalus un nowedis us isdewigā weetā efoščo Ainasču oftu. Tagad ešot wīšas atžijas par 600,000 rubk. leelu kofšumu nodroščinatas un weħl ščai paščā oktobra mehneši akžionari noturesčot galigo generalšapulži, kurā beidsot nolemšot par minetā dšelszjeka buħwi. Raħkofšā 1910. gada pa-wašari eesahščot zeku buħwet paščas akžionaru šabeedribas riħžibā. Šķim dšelszjekam buħs beš ščaubam preešč Widsemes wīdeenas tā fatiškmes un tirdšneezibas žekam šwariga nošhme.

„R. R.“

Semneeku eestahšču rewīšija.

Širmdeen, 28. septembri no Peterburgas atbrauza Rīgā eekšleetu ministrijās semstes nodatas preeščneeka palihģs, ihštens walšispadomneeks Štefanowitščs, lai rewīdetu semneeku eestahšdes Widsemes gubernā. Wīšč jau pabeidšis lihš 2. oktobrim rewīdet Widsemes gubernas semneeku leetu komiřiju un Rīgas apinķa I. eezirķna semneeku leetu komiřaru. 3. oktobri waldbibas rewīdents aishrauza us Bolderaju, kur rewīdeja pagasta walbi. 7. oktobri wīšč brauķs us Štuf-maneem rewīdet tureenes pagasta walbi, bet peħž tam rewīdēs Rīgas apinķa II. eezirķna semneeku leetu komiřara kanzeļu Ķasta muiščā. Weħlat wīšč rewīdēs žitus semneeku leetu komiřarus un pagastu waldes pa Rīgas un žiteem aprinķeem Widsemes gubernā.

Munā, ka waldbibas rewīdents šķķat iřķautajis peħž teem apstahķeem, us kuru pamata Widsemes gubernas semneeku leetu komiřijas šastahwā naw neweena semneeku preešč-šahwa resp. ložekka no semneeka, ļaut waj mašgruntneeku šķķiras; jo, tā šinams, gubernas semneeku leetu komiřijas šastahwā ir: par preeščšehdetaju — Widsemes gubernators un par ložekkeem titai — Widsemes wizegubernators, Bal-tijas domenu waldes eereħdnis, diwi gubernas waldes padomneeki un diwi muiščneezibas deputati. Pagastu waldes darām us rewīřiju usmanīgus. Waldbibas rewīdents ļabrať peemot us semneeku un semneeku eestahšču ap-stahķeem atteežīgus rakšitkus iřķaidrojums un luhgumus.

„L.“

Generalmajors Dumbadse raħi Šomijas generalgubernatoru.

„Ruffkoje Šnamja“ nodrukā ščahdu telegramu, kuru generalmajors Dumbadse šuħtījis Šomijas generalguber-natoram generalleitenantam Bekmanam:

„Neaprašķtami žehā šweħtku šķuħta un šwinibas us Ķrimas deenwīdu krašteem, kaħdas mums šagahdā muħfu ķarši miħkotā Ķatwaldneeka un Wīna Wīšaugštāš Šimenes ušturesčanās muħfu wīdū, teek aptumščota ar šomu teefas bešķaunigo usbrukumu kreemu wihram, ad-wokatam Bulžekam. Es turu par šawu peenahķumu Šums pašnot, ka Šaltā šapluhduščais leelais pulks žilwetu ļuhtas nomahķti zaur ščo bešķaunigo darbu, un wīř briħnas, ka Šuhs, kas ar šawu darbību Ķurfemē bijāt eeguwušči pil-nigu uštīžibu un plašču eeweħribu, tagad Šomijā auři-afņīgi un neko nedarīdami noķtatatees, ka kreemu wihreem bešķaunīgi usbruħķ. Generalmajors Dumbadse.“

„Šan ir šinams,“ rakšta „Št. P. Žtg.“, „ķa ari štarp augštākeem waldbibas wihreem daščreīš naw weenpraħtibas, bet tik brutalā ķahrtā šķi neweenpraħtība us aħru nekad naw iřraħdita. Kas dod Šaltas pilšehtas preeščneekam teeķbu iřķeīt raħjeenu Šomijas generalgubernatoram? Ar Šomiju štahw ļoti, ļoti šķitti, ja taħdas nesawaldamibas ir eespeħjamas. Un wīša šķi šķepenā ļaitīgā kuddiščana pret wīžgaiščako kulturas apgābalu Ķreemijā noteek kreemu ļautas wahrdā, ščas leelās tolerantās ļautas wahrdā, ķura no Šomijas nekā ne šina, ne grib un ķura titai pušneap-šņīgi ilgojas peħž šawu ķulturelo wjadšibu apmeerinaščānas“.

Semkopibas kurfī.

Riģas Laukfaimneezības Zentralbeedribas 2 nedēļu semkopības kurfī teek noturetī fefošchās weetās:

- 1) Smiltēnē — no 12. līhdī 24. oktobrim;
- 2) Rujenē — no 26. okt. līhdī 7. nov. un
- 3) Westeenā — no 9. līhdī 21. nov.

Beedribas, kas wehletoš kurfūs noturet, teek luhgtaš pehž eefpehjas drihsumā toš peeteikt Riģas Laukfaimneezības Zentralbeedribas Semkopības feļžiat, aifrahdot, žif garus (2 waj 3 nedēlas) toš wehlaš un kura lailā kurfī buhtu farihfojami.

No Skultes. 30. oktobrī ap plkst. 8 wakarā noščahwās fawā dšhwofli Skultes muiščā polizijas uradniks Ofkars R., kas nesen bija administratīvi sodīts ar 3 deenam arestā, kuru sodu wīnšč jau bija ižjeetis. Melaiķis bija Leepajas maspilfonis, 32 gadus wežs un par uradniku no 1906. gada. Pirmo laiku, gadus 1½ wīnšč ispidija ņeho amatu Mahlpilī un pehž tam Skultē. Wīnšč flimoja ar nerweem un pahrnahžis no aresta ņehlojees par nomehzofcheem eefpaideem. Jau agrak wīnšč gaudes, ka dšhwe atnefot tikai zeeņchanas un tapehž nederot dšhwo.

„D. W.“

No Walkas. ņeho nogalinajās gatas tirgotajš P. Melaiķis, ka „Sūd. Žtg.“ ņino, jau ilgaku laiku atradees iimifufchā gara ņahwofli, jo wina feewa wīnu atstahjuņe. Wīfās meerinoščās peerunas neņehja wīnu atturet no gruhtfūdibas, kura wīnu bija eegrubduščas dedņinoščās ilgas pehž fawas feewas. Minetā deenā wina feewa, kura pehdeja lailā uņturejās Terbatā, bija atbraukufe ņeho pee faweem wezateem, tur laulato draugu ņarpā notikufe ņewiņchī aņa wahrdu maina, pehž kam nelaimigais eegahjis blakus iņtabā un ar lodi deninos padarijis fawat dšhwibai galu.

Jelgawā peektdeen, 2. oktobrī atklahja ņehllu, ņawu, augļu un zitu laukfaimneezības raņhojumu iņņtahdi, kuru farihfoja Jelgawas Laukfaimneezības beedriba un Laukfaimneeku ņonomiņtā ņabeedriba. Iņņtahde ilga līhdī 4. oktobrim.

Jelgawas apgabalteefā 21. līhdī 23. septembrim iņteefaja ņatās muiščas apfahrtneš rewoluzionaru prahwu. 1905. g. 25. julijā un turpmatās deenās wairak ņintu žilweku leelš bars, apbrunojufchees ar rewolweteem, flintem, ņekumeem, iņņaptim u. t. t., ņadedņinajuņchī ņateneeku, Bramberges, ņekabneeku un zitu aptahrejo pagastwahņu grahmataš un dokumentus, ņaploņņjuņchī ņeiņaru bildes, atnehmuņchī erotofchus Krona ņaņmira un žitās muiščās, noturejuņchī mihtimus u. t. t. Puhka wadons bijis „Welna ņaņis“ (ņaņis ņanņons). Apņuhdņeteem, ka aiņņahwi, no teefas puņes bija peedoti ņwehriinati adwofati J. ņņahņte, ņumbergs un Brunowņis. No apņuhdņeteem par wainigeem atņihti un noteefati: ņaņis ņanņons pee ņpaidu darbeem uņ 10 gadeem, kurfch ņods tam teek eefņaitiņis kahdā žitā leelakā ņodā — 15 g. pee ņpaidu darbeem; ņaņowņis un ņitke ar eeflodņiņchanu žetumā uņ 1 gadu ņates, kurfch ņods teem teek eefņaitiņis žitos leelakos ņodos; ar teefbu un preefchrožibu atnehņchanu un nodofchanu areņtantu laboņchanas nodakā; Domeifo uņ 1½ g.; ņlbrichs uņ 1 g. un ņlmanis uņ 3 g.; ar eeflodņiņchanu žetumā: ņorbels uņ 3 mehneņcheem, ņilneris uņ 5 mehn., ņurgis, ņprogis un J. ņitke uņ 3 mehn.; ņchabris uņ 6 mehn., bet ņtahls uņ 2 g.; ņchano ņeilands (kara deeneņtā) ar 14 deenam aresta hauptwachtē. Pahrejos attaiņnoja. „E.“

No Ridekeem (Talsu apr.) ņeta ņahdņiba paņtrahdata nakti uņ 27. septembri ņehjeenes Puhzes mahjās. Minetā nakti tur noņagts ņirgs 130—150 r. wehrtibā. No

rihta wairaki žilweki demuņchees ņaglim paņak pa raņā re-
dņamām pehdam, līhdī tās nobeigufchās Dņirzeema pagasta kroma meņchā. ņehmuņchees pahrmeklet meņchu, un ne beš panahkumeem: pehdigi uņgabjuņchī meklejamo ņirgu, beš ahdas pee ņoka karajotees; ņaglis ņirgu nebijis ņawis, bet paņahris. Notikuma weetā atraņis ari dihrajamais naņis un kahda pagasta T. mahjas ņaimneeka laternas peederumi. Utraņtais naņis israhdijees par minetās mahjās dšhwojoņchā J. M. peederumu, kahdēt tas apzeetinats. Tā ka M. ar Puhzes mahjas ņaimneeku nekahdā naidā naw ņahwejuņchī, tad ņahdņiba, ka jadomā, iņdarita tikai ahdas deht, kura pate pee tam, laifam ņteidņotees, ņagraiņto, jo daņchī gabali wehl palikuņchī ņirga mugurā. Apzeetinatais M. jau wairak reiņ peekerts pee daņchadeem nedarbeem, ka: ņwenu, ņitu, ņlinschu u. z. ņahdņibam, kahdēt ari žaur teefu jau ņodis. Domajams, ka ari ņehoreiņ tas neiņbehgš bahrgam ņodam. „R. A.“

ņhdolē nupat prahtus uņtrauz notikums, par kuru ko ņchawmīgaku gruhti eedomatees. ņalwa = ņwihnu mahjās dšhwo Mahliwu ņamilijas, jeb pareiņi ņakot, diwas ņamilijas: ņihmanis Mahliwch ar ņawu feewu Billi un wīnu abu dehls ar ņawu feewu, kuri preekņch pahris gadeem apzejejuņchees. Wihra mahte ar wedeklu paņtahwiği ņildojuņchās, pee kam ņildas nowedufchās tik tahlu, ka wihra mahte, iņleetodama gadijumu, kad nakti no 21. uņ 22. septembri abi wihreeņchī naw bijuņchī mahjās, uņbrukufe fawat aiņmigufchāi wedeklai un to noņchāngufe. ņeņehleliģā ņlepkawe ar rokam aiņņchāngufe ņawam upurim rihtli un ar žekem uņmetufes uņ wehdera, pee kam nonahweis ari auglis un iņņpeekts laukā, jo wedekla bijufe tahdā ņahwofli, ka warejuņe kaņrā brihdi dņemdet. ņlepkawe ar ņawu wihru apzeetinati un noņuhitiiti uņ ņentņpils žetumu, jo ari uņ wihru kriht aiņdomas, ka tas bijis lihdņinatajs, lai gan ņlepkawibas brihdi wīnņch neefot bijis mahjās. „ņehw.“

No ņeweles. ņesen kahdu nakti, tuhliu pehž Peterburg:š wīlzeena aiņeeņchanas, uņ dņeņņzeka dambja atraņti 2 līhki. ņee bija diwu dšhwi apniņufchu žilweku līhki, kuri bija metufchees ņem ejoņcha wīlzeena. ņbi bija jauni, uņņizami ņrahdneeki. ņas wīnus eedņinis nahwē, wehl naw iņņkaidrojees. ņeera nelaimiģā kaņatā atrada atwadņchanas wehstuli, kas neleek ņchawbitees par paņch-
nahwibas nodomu.

No Pichtizas. Nakti uņ 27. septembri, ka „ņew. Iņw.“ ņino, iņdarita leela ņahdņiba Pichtizas ņergija baņniģā, kura uņbuhweta uņ agrakā Igaunijas gubernatora ņaņa ņchachowņtoja kapa weetas. Noņagto leetu wehrtiba ņneedņotees uņ apmeħram 2000 rbf. 27. septembra wakarā Pichtiģā eeradās ņeņenbergas aprinka preekņchneeks ar ņawu jaunako palihau un wairakeem ņtraņchneekem. Dņrā deenā tiģis ņinots, ka ņungerburgā apzeetinatas 4 perņonas ar baņniģas leetam. 29. septembri ņergija baņniģas turwumā kruħmos atraņta weena data no ņagteem preekņchmeteem.

Pagaidu kara teefa Riģā eefahņs ņawu darbibu no jauna 19. oktobrī. Par preekņchņehdetaju eezekts ģeneral-
majors ņernaiģis.

Prahwa pret 7 weetejeem laifraņņteem 30. septembrī tika iņteefata weetejā argabalteefā. ņeetas ņaturš ņefoņchš: ņagabjuņchā gada julija ņaħtumā gandrīh wīfos weetejos laifraņņtos parahdiģās iħņs ņinojums, ka 4. julijā žentralā paņta telegraņa ņantori apzeetinats ņiwju tirgotajš ņaplans, kurfch nododams paņta ņantori naudas pahrwedumu (переводъ) ņuhrijumu, ņarp žiteem naudas gabateem, eedenis 3 wītotus ņubraba rublus (Daņchī laifraņņti pat nebija eeweetojuņchī pilnu wahrdu, bet weenigi burtu R.). Daugawmalas ņiwju tirgotajš ņawiwņchš ņaplans ņcho awiņchu ņinojumu bija atteezinaiģis uņ ņewi un

zaur ſawu aiſtahiwe ſwehrinatu adwokatu Heinike zehla pret laikrakſtu „Baltische Poſt“ (red. Dr. Arnolds Plateſſ), „Rigaſche Zeitung“ (red. Georgs Tanzſchers un Karlis Kranbals), „Rigaer Tageblatt“ (red. Georgs Brutzers un Pauls Kerkowiufs), „Рижская Мысль“ (red. Tondſtagoſkaja), „Рижский Вѣстникъ“ (red. Swans Wiſoſſſis, 2 leetās) un „Rigaſ Amiſes“ (red. Fr. Weinbergſ) redaktoreem un wiinu ſinotajeem Jehſtabu Wuſſſkalnu, Nikolaju Laiweneeku, Jahni Kalniņu un Aleſſandru Tichomirowu ſuhdſibu meetejā apgabala teeſā, luhgdams ſaukt apſuhdsetos pee atbildibas uſ 1535. ſodu likumu panta pamatu par apmelošānu preſē. Kā leezineeku ſuhdsetajs uſdewa Daugawas tirgus komiſaru Adolſu Neilandu. Ari no pretejās puſes bija uſſtahditi wairaki leezineeki. Apſuhdsetos aiſtahiweja ſwehrinati adwokati knaſs Manſkrews, ſon Dellens un Reinfelds. Prahwa pret katru laikrakſtu tika iſteefata ſewiſſſki. Leezineeki nopratinot konſtateja ſaktu, ka peewestais gadijums zentralā paſta kantori ir bijis, bet waj taiſni ar to ir domats ſuhdsetajs — paleeſ neſinams. Ka perſonu ar wahrdu Kaplans ir toti dauſi, par to teeſa dabuja pahrllezinatees no adwokata Dellena preeſſſchā ſahditās adreſu kantora apleezibas, kur tanī laikā Riga ween dſihwojuſchi ap 130 perſonas ar to paſchu wahrdu. Beſ tam konſtateja, ka adwokats Heinike ſahkumā paſſinojis redakzijam, lai wiinas uſrahda ſinojumu autorus un tad paſchi redaktori netiſſſſhot ſaukti pee atbildibas un pehdigi uſ wiina klienta pamudinajumu, apſuhdſiba tomehr zelta ari pret redaktoreem. Wiſā prahwas gaitā newareja peerahdit, ka ſinojumā buhiu domats taiſni Jaiwiſſſſſ Kaplans, kuru neweens no apſuhdseteem nepaſſiſt un naw ar wiinu nekad ſahwejis kaut ſahdos ſataros. Adwokats Heinike tomehr uſtūreja apſuhdſibu pret wiſeem ſpeſkā un luhdſa atſiht awiſſſſneekuſ par wainigeem. Tomehr teeſa bija zitados uſſkatos un katrā prahwā paſludinaja apſuhdseteem attaiſnojoſchu ſpreedumu. Wiſu 7 prahwu iſteefahana ilga apmehram 6 ſtundas.

Peterburgas teeſu palata apſtiprinajaſe Rigas apgabalteeſas ſpreedumu par „Düna Zeitungas“ redaktoreem, kuras apwaino par nepareiju ſinu iſplatiſchanu par waldbibas darbibu. Spreedumu pahrluhdſeſhot. „Düna Zeitung“ a“, kā ſinams, zaur ſcho ſpreedumu tika ſlehgta uſ trim mehneſcheem un galwenajam redaktoram Dr. E. Serafimam peepreeſts 1 mehneſis areſta. — Palata atſtahiwe beſ eewehribas Rigas apgabalteeſas profurora beedra apelazijas ſuhdſibu notara Bochanowa leetā, kurſch tika ſauktis pee atbildibas uſ 462. kriminallikumu panta pamata un kuru attaiſnoja.

Rigas pilſehtas kara klauſibas komiſſija paſino wiſpahribai, ka eeſauſchanas darbiba eeſahſees zeturtdeen, 15. oktobri 1909. g. plſſt. 8 no rihta, ſapulzes weetā, jaunās kaſarmēs Kaſaku eelā, pee tam tuhliſ tiks pehz ahreja iſſkata noteiſts wezums tam perſonam, kuru wezumu noteiſt nebija eeſpehjams pehz likumā noteiſteem dokumenteem (159.—161. pants kara klauſibas uſtawā). Pehz tam tiks atlahti nolafſti eeſauſchanas ſarakſti un ſahſſees loſeſchana, kura turpinaſees peektdeen, 16. oktobri, no plſſt. 9 no rihta.

Pehz tam Rigas pilſehtas kara klauſibas komiſſijā maſā Miniſterejas eelā Nr. 2 jaerodas wiſeem teem, kuzi newauda atweeglinajumus ſamilijas apſtaħku deht:

Seſtdeen, 17. oktobri: teem, kuzi 1908. gadā atſtahti uſ weenu gadu un kuzi nonemami deeneſtā beſ loſeſchanas.

Birmdeen, 19. okt.: teem, kuzi 1909. g. iſwiſkufchi loſes numurus no 1—100.

Dirdeen, 20. okt.: teem, kuzi iſwiſkufchi loſes numurus 101—300.

Zeturdeen, 22. okt.: teem, kuzi iſwiſkufchi loſes numurus 301—450.

Peektdeen, 23. okt.: teem, kuzi iſwiſkufchi loſes numurus 451—600.

Seſtdeen, 24. okt.: teem, kuzi iſwiſkufchi loſes numurus augſtatus par 600.

Birmdeen, 26. okt.: teem, kuzi bauda III. ſchſiras atweeglinajumus un pehz tam teem, kuzi bauda II. ſchſiras atweeglinajumus.

Dirdeen, 27. okt.: pahrejeem ar II. ſchſiras atweegli-najumeem un ſchihdeem, kuzi bauda I. ſchſiras atweeglinajumus. Sawakneekem, kuzi otrreiſ apſtatami.

Peektdeen, 30. okt.: teem, kuzi bauda I. ſchſiras atweeglinajumus (kriſtiteem) ſakent ſemes ſargu apleezibas.

Rekrufchu ſwehrinaſchana nolikta uſ treſchdeenu. 28. okt. 1909. g., kuzā deenā rekrufcheem plſſt. 9 no rihta jaerodas Rigas pilſehtas kara klauſibas komiſſijā maſā Miniſtrejas eelā Nr. 2.

Swehtdeen, 1. nowembrī 1909. g., plſſt. 9 no rihta, uſ mahju atlaiſteem rekrufcheem jaerodas ſapulzes weetā jaunās kaſarmēs Kaſaku eelā deht noſuhſſſchanas uſ kara ſpeħku nodatam.

Peterburgas apgabala teeſā 23. ſeptembrī iſteefata beſ ſwehrinateem peeſehdetajeem ſchahda prahwa: Kaħdā Gluſchenowu gimenē wezati ſahſuſchi nowehrot, ka ar wiinu 9 gadus wezo meittau noteel kautkas ſawads. Sahſuſchi tai uſmanigi ſetot un nu noſkatiuſchees, ka ſtudentis Wiſſſſſſchus, kaſ meitenei demis ſtundas, kalpinot to brihwās miheſſſibas noluhſteem. Uſſahſtā iſmekleſchana pret Wiſſſſſchu peerahdijufe ſtarp zitu ari to, ka wiſſſch nemas naw ſtudentis, bet tikat beidſis kaħdu tirdſneeziabas ſkolu un ſtudentu uni-formu gluſchi neleetigi walkajis. Prahwu pret Wiſſſſchu iſteefaja aij ſlehgta durwim. Nepilngadejas meitenes pawedinaſchanas deht wiſſſch noteefats uſ 4 mehneſchi zeetumā.

— 26. ſeptembrī pee Snamenſtas laukuma polizijas kaħtibneekuſ, kā galwas pilſehtas laikrakſti ſino, arzeetinajis kaħdu glihti geħrbuſchos daħmu, kura atraduſes jaunu zilweku ſabeedriba, bijuſe wiſai peedſehruſe un troſſſſchnojufe. Zekā uſ poliziju ta ſabta kaħtibneeku dauſit. Wiinu eewee-tojuſchi areſta telpās un paturejuſchi tur lihds rihtam, kaħd troſſſſchotaja iſrahdijufeſ par generalmajora S. meitu, kaħda Peterburgas teeſleetu eereħdna ſeenu.

— Breeſmigs greiſſſribas ſtats noriſſſnajeſ 27. ſept. kaħda Somowa dſihwoſki, Matweja eelā Nr. 11, kur tikufe ſwineta dſihwoſka ihpaſchneeka wahrda deena. 27 g. wezais refermes praporiſſſchits aij greiſſſribas iſſchahwis 4 reiſes ar rewolveru uſ 22 g. wezo Soſtju Schimkun un Peterburgas I. gildes tirgotaju M. J. Rabinowiſſſchu. Pehdejas pehz kaħdam ſtundam miris; Sch. ſahwoſkis nopeetns. Dſiſeeris bijis greiſſſridigs uſ Rabinowiſſſchu, tapehz ka tas wiſam nowihlis wiſa miħtako, preeſſſch kuzas tas peħdejos pahra gados bijis iſdewis ap 40,000 rbk.

— Domneekuſ H. Wiſſendorfs, kā „Birſch. Wedomosti“ ſino, eekuſtinajis pilſehtas walde jautajumu par to, ka no waldbibas buħmetais kolektorſ jeb netiħrumu kopanalis, kurſch tiks atlahts oktobra widā, apdraudeſhot pilſehtu weſelibas ſinā, ſawahkdams ſewi wiſus pilſehtas netiħros uhdenus un tad eegahsdams tos Newā un tā iſplatidams leelā apgabalā wiſadus ſtimibas diħgtus.

Narwa. Neweles apgabalteeſas delegazija 14. ſept. iſteefaja maſpilzona Auguſta Lechteru prahwu, kaſ bija apſuhdsetſ, ka nogiſtejis ſawu ſeewu. 5. martā ſch. g. Lechterſ uſdewis priſtawam, ka wiſa ſeewa nomirufe no kaħdas piles, to wiſſſch aij pahrlſſſchichanas eedewis ſalpetera weetā. Uſſchſehreſhot lihki atrada, ka wiſa nogiſteta ar ſtrichninu. Beſ tam peerahdijās, ka L. ſawu ſeewu beeſchi

fitis wiņas kroniņās sliņības deht un draudejis wiņai ar nahwi. Teefa Lechteri (33 g. w.) noteefaja us wiņu muhšču pee spaidu darbeem.

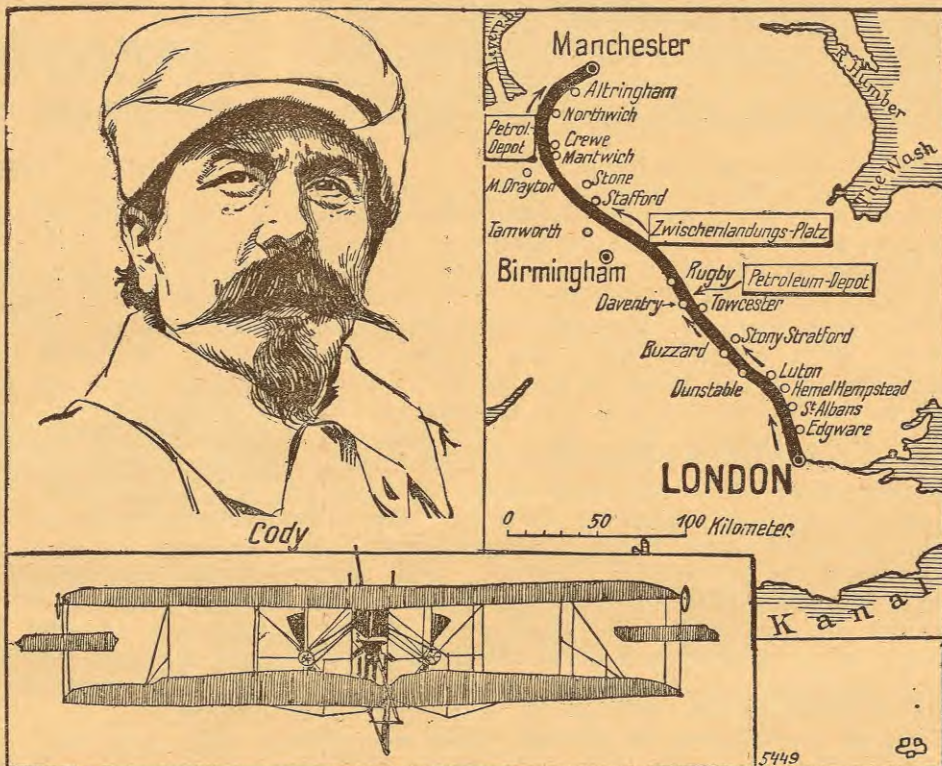
Maškawā bija jāwehl Pšewato weetā zits walsts domneeks. Gewehleja kabetu Ščtsčepkinu. — Par wehleščanu isnahčumu Peterburgā, Maškawā un Dbešā kabetu organs „Reičš“ raksta: Tā tad papildu wehleščanu „platforma“ Kreewijas 3 leelākās pilšehtās ir realisejuses tā, tā wiņu ustabdija Peterburgas wehleščanās Rodičšewš: Kofubakina weetā Peterburgā — Kutlers, Pšewato weetā Maškawā — Ščtsčepkinu un Bergamenta weetā Dbešā — Brodskis. Atbildes politiskā nosihme saprotama un neapstribdama. Tā ir atbilde us 3. jūnija listumu. Pilšehtu Kreewija bes foziālo kabrtu un nokrahču isščkirības weenbalšgi ir teikuse: Kreewijai newajaga tā, ko wiņai dod Gučščkows un Stolipins. Kreewijai, wišai Kreewijai ir wišpirms wajadšigi ar manifestu apsolitās politiskās břihwības pamati. Kreewija griš buht břihwā, lai waretu buht bagata un štipra. Geičš tam pastahw ihštāis patriotisms. Tee, kas griš ari tohtat west walsti pa eedomatās „nometinščanas“ zeku, lai šina un eewebro, ka wiņi meerina tikai pašči šewi. Kreewija wineem lihđš neet. — Par wehleščanam oktobristis W. N. Krows, isteizees, ka wiņš esot pahreelinats, ka weena data Maškawas oktobristu balsojuse ne preešč oktobristu kandidata, bet par labu Ščtsčepkinam. Oktobristeem no grehtā stahwotta, kas radees zaur wehleščanu isnahčumu Maškawā, esot tikai diwas isejas: waj nu oktobristu frakcijai walsts domē jānolekot šawas pilnwaras, waj ari waldbai jāmainot šawa politika. Weenu waj otru, bet zitas isejas neesot.

Smolenska. Duchowščtsčinas aprinki nomituschas 15 personas, kuras bijuščas fogistejuschas ar tā šautteem rudšu tehweem (Sclerotium clavus), kabdu šhogad rudšos esot kotti daudš. Nowehroti wehl jāuni šašlinsčanas gadijumi.

Ahršemes.

Tabtajos austrumos — **Kinai** 14. (1.) oktobrī bija wehšturista, leela deena, kura šanahza prowintsču galwas pilšehtu kabrtu šapulzes, kuras šahumā gan tikai wehl nodarbošees ar padomu doščanu un nekahdus špreedumus netaišis, tomehr šahis šapulzes uškatamas tā tautas aishahwneežības preeščštola un nodereš tā pamats nahčofčan Kinās parlamentam — tautas weetneeku namam, kuru nodomats Kinā eewest pež kabdeem gadeem. — **Persijā** atkal isžehluschas jāunas jukas jeb pareišaki šatot jukas nebeidšas. Šataršans eeslehgts Urdebilā, kuru eelentuschī šaweenotee karadabšču un šafšemenu pulki. Pež Urdebilas eememščanas wiņi nodomajuschī dotees us pašču galwas pilšehtu Teheranu. — **Greekijā** tautas weetneeku nams peenehmis wiršneeku prahtos reformu projektus. — Kara spēhku Greekijā tā tad turpmat štipri pawairoš, wišpabri ušlabos kareiwju apštākus. Greekijas kara spēhkam pež greeķu wiršneeku domam wajagot buht tik štipram, ka lai

Greekijai nahčotnē wairs nebuhtu jāzeēšč katras pahrešības un pašemofčanās no turku un zitu walšju pufes. Tas jāu nu wišs buhtu labt, ja tikai Greekijai nenahčtos pahraļ grehtī tahdu kara spēhku ušturet. Greekijas finanžes jāu tā gaušči šlittas. Greekijai wišpirms buhtu wajadšiga pamatiga eonomištā reforma un tad wehl tikai kara spēhka reforma. Bes pamatigas šaimneežikšas reformas šawu armiju pež ofšeeru kungu wehleščanās pawairošdama un reformedama Greekija tik ušņemas us šewis tahdu tik šmagu isdewumu nastu, kabdu tai nahčtees grehtī ilgi nešt. — **Spanijā** kara teefa us nahwi noteefaja pehdejas španeēšču revoluzijas wadoni Fereru. Špreedums ari jāu ispidits un Ferers — noščauts. Kā us burwja mahjeenu nu wišās pašawles malās, dasčdasčados weidos isšazija un wehl arween isšata protestus rar Ferera noščaufčanu. Španeēšču tagadejā waldbā

Angļu pašawneeka Rodija 300 kilometru (270 werštju) gaisa brauzeens no Londonas us Mentsčestru (Manchester).

par Fereru isšatas, ka tas bijis anarkists un peedalijees pee wairakeem bumbu atentateem un ka tapež tas nahwi pilnigi pelnišis, šozialistu aprindas turpreti apgalwo, ka Ferers nebijis nekahds prahts nošeedšneeks, tas neesot bijis ne anarkists, ne ari bombists, bet eewehrojams politikis, un weens no galwenakeem břihwības kustības wadoneem Spanijā. Ferers šarakstijis pat wairakas školas grahmatas, pež kuraš mahžot Španijas školās. — Ferers — pež dšmuma šchihds un bijis — bagats. — **Parisē** protesti par Ferera noščaufčanu iswehrtās par nopeetneem eelunemeereem. Pa Parisēs eelam zehla barifades, kuras poližiti un šaldati ar šturmi eenehma weenu pež otras. Šelu zihnās Parisē nonahwetu un eewainotu daudš. Ari daudš zītās Franžijas pilšehtās šarihčotās demonstrazijas pret Ferera noteefāšanu. Šiwornā Ferera noščaufčanas deht, šradneeku šaweenibu preeščšahiwju šapulze nošēmuse boikotet španeēšču prezes un pašludināt generalstreiku. Pež šapulzes flehgščanas šarihčota leela manifestazija. Ari Romā pašludinats generalstreiks, pee kura peedalijuščeēs

tramvaja kalpotaji un ormani. Leelakā data tirgotawu Romā slehtas un darba palata islaiduĥ ūsaiĥinajumu boikotet ūpaneĥū kugus. —

Bet neween Franĥijā un Italiĥā, ari ĥitās walstis un pat Deenwidus-Amerikā, tā peem. Buenos-Airesā ūariĥtoi protesta mihtini par labu Fereram. Peterburgā kaĥbi 2000 studenti noturejuĥi ūapulzi, turā noleĥmuĥi isteitt protestu pret Ferera noĥūaūūanu. Protesta mihtini par Ferera noĥūaūūanu, redsams, ir wiĥpahreji. — **Swee-Drisā** generalstreiks arween wairat nobeidsas. Streiks iĥti weĥl turpias titai dselskrupneezibā. Streikotaju ūkaiu rebkina wairs til ūs 50.000 personam. — **Schweizijā** (Zirichē) noriĥnajas zeturtā ūarptautiĥū gaisa kugotaju ūziĥūste, turā deĥt Gordona-Beneta kausa eeguĥūūanas ūazentās 17 gaisa kugi. ūaziĥūstes deenā puĥtis ūtiĥs weĥjuĥ. Wiĥū gaisa kugi pazeĥluĥūees, paneĥmuĥi wir-seenu ūs ūeemereetumeem. Augūtato godalgu — Gordona-Beneta kausu eeguwiĥ amerikaneets R. Miĥū, kureĥ ar ūawu gaisa kugi „American II.“ 35 ūtundās nobrauzis 1200 kilometru (tuĥūtūoĥ un aūtondesmit werstes) un nolaidees ūemē Kreewijā netaktu no Dstrokentas meestina. ūe amerikaneetim, tā „Netsĥ“ rakūta, tuĥliu biĥis ja-eepaĥūūstas ar Kreewijas kaĥribu. Wiĥū apzeetinats un atlaiĥis titai peĥz telegramas noūtiĥūūanas amerikānu ūuĥtnim Peterburgā. Un tas neraugotees ūs eepreĥūūejo paūinajumu no Peterburgas weetejam waldbas eestahdem, lai neleĥt ūeĥūūūūus zeta lidūūanai un lai ūnēm wee-miĥliĥi gaisa kugotajus, ja tee eelaiĥtos Kreewijā. Warschawā Miĥū atūahūtiĥis ūiĥtat ūawa brauzeena peedū-wojumus. Leelo zeta gabalu no Ziriches liĥds Dstrokentai wiĥū nolaidees 35 ūtundās 6 min. un nobrauzis taiĥnā linijā 1140 kilometrus. Gaisā biĥuūe beesa migla, tā ūa ūeme naw biĥuūe nemaĥ redsama un gaisa kugotajeem lizees, ūa wiini eedūūri juĥrā. Liĥis ūtiĥs leetus un tadeĥt ari naw biĥis eepūūjams apreĥūinat iās weetas, pahre turām wiini laiduĥūees pahri. Dtra lidūūanas deenā, apm. 4100 metru (ap 13,000 peĥdu) augūtumā, wiini pamani-juĥi wirs ūewim weĥl otru gaisa kugi, bet tas driĥs ween noĥudis aiĥ apwahrūūana. No Warschawas Miĥū tele-grafejis ūs Zirichi un dabujis atbildi, ūa wiinam peepreesta augūtā godalga — Gordona-Beneta kausis, tadeĥt ūa wiina aerostats nobrauzis wiūstahkato gabalu. Dtru weetu eenem Franĥijas preĥūūūahwis A. Sebiakus, kureĥ ar aerostatu „Isle de France“ lidojis 16 ūtundās. Wiĥū nolaidees ūemē Barzeriwā, Tatraū kalnajos. Drefūahis biĥis wahzeets P. Beĥels ar gaisa kugi „Busleh“, kureĥ noturejees gaisā 14 ūtundās un nolaidees ūemē Lozā, Ungariĥā. Zeturtais — ūūweizeets Messners ar „Azurea“, kureĥ peĥz diw-paĥūmit ūtundu ilga braukuma nolaidees ūemē pee Krez-burgas Schleūiā. Pahreje triĥūpaĥūmit dalibneeki laimigi nonaĥūūūi ūemē daūhados Zirichei tuwatos apgabalos. Naĥūūūā ūarptautiĥū gaisa kugotaju ūziĥūste buĥs Ame-rikā. — **Kristianijā** wahju profesors Hergesels norwegu gaisa kugotaju beedribā tureja preĥūūūajumu par 1912. g. nodomato Zepelina brauzeenu ūs ūeemeka polu. Nansens un Amundsens apūolijusĥees ūo brauzeenu wiūadi pabalūit — pat liĥdsbrauk. — Breesmiga weĥtra ploĥūjuĥes **Amerikā**. — No Nujorkas ūino, ūa Reijwestas pilūūtā, Floridā, pa weĥtras laiku gaĥjuĥūas boĥā 700 personas. Peĥz weĥtras pa nopoūtitam mahjam gaĥjuĥūi apkaĥt laupitaju bari, turē nebjuĥūi ĥitadi atturami no laupisīanam, kameĥr kara ūpeĥka patruūas nesahūūūas ūūaut. Pilūūhtas leelakā data atrodas drupās. Priwatu ihpaūūumu gaĥjis boĥā par 2 milijoneem dolaru. Iūpoūtitas tuĥūtūoĥūeem priwatas mahjas un zigaru fabrikas. Ari Hawanā nodariti leeli ūaudejumi. Boĥā gaĥjuĥūas 5 personas, 25 eewainotas; nogrimuĥūas 40 leellaiwas un masaki kugi. Aroĥā Na-

rangā ūagahūees dilona ūimneeku nams, pee kam daudū ūimneeki noūūti. ūaudejumi ap 1 miljonu rubku leeli. —

Minchenē, 15. (2.) oktobri. Kaĥds liberals deputats kamerā eefneedsa preĥūūūitumu, iūbeigt ar Kreewiju 1885. g. taiĥto liĥgumu atteezibā ūs ūawūarpeju noūeedsneeku isdūūūanu. Preĥūūūitumu weenbalūgi peeneĥma.

Madridē, 17. (4.) oktobri. ūewehroĥot leelās demon-ūrazijas, kaĥdas daudū weetas noteel Ferera noĥūaūūanas deĥt, Spanijas waldbiwa noleĥmuse iūludināt un tā darit atūahūtibai peeeetamu wiūu Ferera praĥwas aktu.

Nujorkā, 14. (1.) okt. Floridas peekraūūe pa weeūūa laiku dabujusĥi galu ap 700 zilweku.

Parisē, 13. okt. Pee Awiazijas porta isdarot Latam braukūūanas meĥginajumus, wiina lidūūanas maūūinu kura weĥja gruhdeens un tas tika noūpeests ūemē, pee kam noluhja aparata kreĥūais ūpahrs. Latams naw eewainots.

Parisē, 16. (3.) oktobri. No Melilas naĥt ūinas par to, ūa Mulajs Haūids atdewis kaĥdai wahju beedribai rakumes, kuru deĥt iūzeĥlās karūū ar Spaniju.

Muĥūu bildes.

No ta laika, kaĥ atūahja Rigas-Dinaburgas (Dwinūūas) dselszeta — 1862. gadā Riga leelūūt peeauguse un tapat ari fatiĥūme ūiĥri attiĥūtiĥuūes. Rigas Dwinūūas (Dina-burgas) wofūale tapeĥz wairs ne tuwu neapmeerina tagadejo laiku praĥbas. ūaweĥlas, ūa driĥs ūūbuhweu Rīgā Rigas zeenigu un eĥrtatu dselszeta ūtaziju. Leelūūs turpreĥt ir jaunais Rigas paūta un telegrafa nams, kuru peĥz Peter-burgas inūūeneera Nowikowa plana ūūbuhwejis muĥūu tauteitis muĥneeku meĥūars Reĥgalws. Buĥwes darbus ūadumā wadija inūūeneers Pfeifers un peĥz ūa nahwes inūūeneers Lunūtis. Jaunais paūta-telegrafa nams maĥūa ap 500,000 rubku. Wiinu apĥaĥmo elektriūti. — Gaisa kugneeziba weĥūū ūs ūewi tagad wiūas paūales ūūmanibu. Muĥūu zeen. laūtaji redū Awstrijas pirmo groūamo gaisa kugiē. Anglis Rodijs ar ūawu lidojam maūūinu griĥ no Londonas pa gaisu atūlaiĥtes ūs Mantūūestri — tā tad 300 kilometrus (270 werstes). ūihmejumā redsams Rodijs, ta lidojamais aparats un zeta gabals, kaĥdu tas ūataiūas nolidot.

Cirĥus ūinas.

Rīgā, 6. oktobri 1909. g.

Kā jau ūen biĥa paredūams, tad rudūu zenas ūawuūūas ūingrafas, ūeĥūūreewijā plaĥūos apgabalos ūeemaji ūauūa laika deĥt weĥl nemaĥ neeūot diĥguĥi. ūs naĥūūūūu gadu paredūama Kreewijā ūeemaji raūūas ūinā atkal neraūūa. Tā ūa galwenā rudūu raūūotaja walūis ir Kreewija, tad rudūu zenas, ūadomā, turpmaĥ atkal zelsēes. Labibas zenas Rīgā ūūimbriĥūam ūūahdas:

Rudūi. Tendenze ūingrafa. ūs 120 mahzjini	94—97	kap. puĥā.
pamata		
Kweeūūi. Tendenze ūingra. ūs 130 mahzjini	125—127	„ „
pamata		
Meesĥi. Tendenze raĥma. ūs 100 mahzjini	76—82	„ „
pamata		
Muūas. Tendenze ūaĥba	73—76	„ „
Linūūūlas. Tendenze ūingra	165—170	„ „
Linūūūlu eĥlas raufūi	106—112	„ „

Walejas weĥūtules.

R. Z. — 3. ūuĥū apzerejumu par „gaisa kugneezibu“ newaram nodrukāt weentahūūūi aiĥ ta eemēla, ūa wiĥū neūināniĥūs.

Studenteem — Peterburgā. ūuĥū eĥūūtjumu ūaneĥmam. Par wiina liĥteni turpmaĥ.

Redaktors: Dr. philos. P. ūalits.

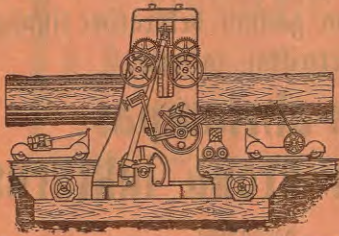
Iĥpaūūneets un iūdeweis: Dr. phil. Arnolds Plates.

PARIZES LATV.
MAKSL. U. RAKST.

August Harloff, inscheneers,

Rigā, Kewas eelā Nr. 22/24.

Ween- un diwstahwu fahgu gatern fabrika ar patenteerihkojumu atpatal un us preefšu greešhanai, tā ari wišas toku aprahdašhanas mašinas.

Wišlabalais iswedums. Lehtafās zenās.

Generalweeteekes

Crušta Förstera & Ko., Magdeburgā
pilm- un patent karsttwaika lokomobilm
liheš 650 PS.

Weeteekes

F. Richterā & Ko., Katenowā
twaika kulmašhinam.

Ihsta No 4711

Eau de Cologne.

Wiku smarschu ideals.

Wehl nefafneegta aroma un fewiški atspirdsinošs ir
No 4711 Eau de Cologne,
tagad wišam iiglištotām šķīram palizis nepezeefšams.

Ferd. Mülhens,

Kelnē pec Reines un Rigā.

Magastina: Šķīkulu eelā Nr. 15.

Catweefchu Laukfaimneeku Ekonomiskā Sabeedriba

Rigā, leelā Kehnimu eelā Nr. 29

un

==== fawās nodatās: ====

Muffnē	Selgamā	Čagare	Wentspilk
Unzē	Leepajā	Smiltene	Wainodē
Baufkā	Laudones-Ofseena	Subatē	u. t. t.
Dobelē	Refefnē	Talfos	
Tefabmeestā	Saldū	Walfā	

peedahwā wišadas laukfaimnezibas mašinas un rihkus,
fehklas, mahfligūs mehflus un žitus semkopibas
peederumus.

Par beedreem Sabeedribā war eestahtees abeja dšimuma
laukfaimneeki, tā ari beedribas, eemafajot wišmas 10 rbl. dalības
un 1 rbl. eestahšhanās naudas.

Sabeedribas laikraštis „Semkopis“ isnahk reiši nedekā un
mafkā ar peefuhtišhanu beedreem 1 rbl., nebeedreem 280 kap. gadā.

Semkopju eewehribai!

Manā apgahdibā isnahkufe un dabujama:

Barona J. Manteifela

Wehrojumi un ismehginajumi
faimnezibu eerihžibā un tehnikā
daščados Kreewijas apwidos.

Cand. agr. J. Widina autorisets tulkojums.

==== Makfā 160 kap. ====

Nepezeefšama grahmata lairam semkopim, kas žensčas fawu faimnezibu ušlabot.

Crušta Plates drukatawa,

Rigā, pec Petera basnizas un Škahru eelā Nr. 13.

Ismehgini un spreedi pats!

Škaistuma Seepes „Ideal“.

Pasīhtamas tā labakās toalet-seepes fahrtigai ahdas kopšhanai.
Starptautiskā ištahdē, Londonā, apbalwotas ar selta medali.
Gabalnišč makfā 20 kap.

Parfims „Ideal“.

Labalais oders kabatas drahnizam un drehbem. Ar pahris
pileeneem peeteel smarscha wišai nedekai. Makfā pudelite
75 kap., 1 rbl. un 1 rbl. 50 kap.

Parfims „Mugnet Ideal“.

Labalais mašputišchu oders, kahds wišpahrigi ir. Flakons
ā 60 kap. un 1 rbl.

Pomade „Ideal“.

Labalais matu un bahšdas kopšhanas lihdsellis ar loti patih-
lamu smarschu. Gabals 20 kap.

Gobu pulwers „Ideal“.

Weenigais lihdsellis pamatigai sobu tihrišhanai un to iřfarga-
šhanai no bořafšanas. Desinfekže muti un atnem nelabu
řmaku. Kasti 25 kap.

Matu uhdens „Ideal“.

Pret blausnam un matu iřriřchanu. Pudelite 35 kap.
Dabujami apteeku preišču tirgotawās un apteekās. Beřkot luhšam
raudštees uř firmās „Avance“.

Fabrikas noliktawa: Kauf-eelā 10, pec A. Maas.

Weenmehre dabujamas

daščadās zenās

isriřkojumu biletēs.

Crušts Plates

grahmatu tirgotawa Škahru eelā 13.

Jauns

Angļu peena ! separators. !

Cewehrojami labaks

nekā ziti peena separatori.

**Hokrehjo tikpat asi,
kā Lawals.**

Lehtaks,

kā wifu lehtakais separatoris,
kurfch labi frējo.

Laukfaimneezifās faimneezifās beedribas, kuras gri-
betu nodroschinat šchā jaunā separatora pahrdošcham, teel
laipti luhgtas pašnot sawu wehlejumos.

**Hugo Hermann Meyer,
Rigā.**

**Maschinu imports,
dibinats 1873.**

Manā apgahdibā isnahlfuchas un dabujamas:

J. Pengerota-Sweschā

Angļu dahrs.

Pirmā un otrā dala.

Wadons sem- un dahrskopjeem pee eenešgu augļu dahrsu eeriblošchanas,
apstahdichanas un apkopšchanas, lihds ar praktiskem aifrahdjumeem, kas ja-
cewehro augļus isleetojot mahjuribā un tirdsneezibā. Nr 74 šhmejumeem tekstā.

==== **Maksā 1 rbl.** ====

Mahksligi mehgli dahrskopibā.

No profesora Dr. Paula Wagnera, Darmstades laulfaimneezifās
ishmehtinajumu stahjas preekschneela.

==== **Maksā 40 kap.** ====

Erusta Plates drukatawa,

Rigā, pee Petera basnizas un Skahrun eelā Nr. 13.

Graetzin-gaisma

leelata gahses eetaupichana salihdsinot
ar stahwofcho gahses kwehl-gaismu, kpihd
beš ehnas, dod gaismu dekoratiwi lihdsigi
elektriskai gaismai.

**Graetzin-ahrlampas
un krona lukturus**
peedahwā

A. C. Fitzner,

gahses un uhdenswadu weikals
Wakru eelā 3. Telefons 202.

Kopsch 1864. g. pastahwofchā

**Rigas gumijas fabrika
J. W. Mündel,**

==== peedahwā wairumā un masās dakās ====

Prima

gumijas galofchas

wislehtaki

leelā iswehlē.

Fabrikas noliktawa: Kungu un Petera basnizas eelu stahri.

==== Telefons 494. ====

Weralin

melna sah baku krehme
skahreda bundschās
==== **beš terpentina.** ====

Dabujama wišās aptecku pretišču, ahdas un kolonial pahrdotawās.

J. C. Rodha laku fabrika, Rigā.

Dibinata 1842. gadā.

Slimigi behrni.

Dr. Hommel'a Hematogens

Beeprafot femiški jausīwer **Dr. Hommel'a** Hematogenu un palādarinajumi jaatraida.

Dr. N. Augustowffis Sw. Peterburgā: „Es Dr. Hommel'a Hematogenu jau topīch gadeem lectoju pēe wahjeem behrneem baribas usjemschanas labošchanai un stiprināšanai. Pēe tam es wareju par lihdsjēta nosīhmi un labām ihpāšibam pahrleezinātees, femiški kas atteezās uī preparata īpēhzinājochām ihpāšibam un fagremoščhanas weizinaščham. Mani brāhļa dehli 5—7 gadus wezumā gada laikā pateizotees Hematogenam no bahleem, anemīsteem behrneem, palīhīhī par apateem fahrtwaigu sehneem.“

ir no wairāf tā 5000 eefsch un ahrfemju profesoorem un ahrsteem par wīslabato aīhīhīs, dabujams wīfās apteekās un apteeku pretščhu pahrdotawās.

Pirmā Kreewu Apdroščhinaščhanas Beedriba

dibinata 1827. Sw. Peterburgā.

Pīlnigi eemāfāts pamata kapitāls 4,000,000 rbl.

Reserwes kapitāls (ult. 1908. g.) 11,000,000 "

Uguns apdroščhinaščhana. Pīhwiibas un cēnščhu apdroščhinaščhana.

Kolektiwnu un atfēwīščku nelaimes gadījumu apdroščhinaščhana.

Pseļszeklu un twaikoku nelaimes gadījumu apdroščhinaščhana

uī wīfū muhščhu un pret weenreifeju masu premijas maksu.

General-agents:

R. John Hafferbergs, Rigā,

Kunģu eelā Nr. 22.

Agenturas:

Arensburgā: H. Schwallbach.
Ainaschos: Jul. Erhardt.
Alufsnē: Dr. B. Raue.
Adamuīščhā: C. v. Gutzeit.
Bolderasā: H. Unīwer.
Kemeross: Jul. Baeh.
Lejas muīščhā }
Walfas apr.: } A. Wilhelmē.

Limbaschos: Th. Hansen.
Lubanē: A. Augustin.
Mas-Salazē: Dr. C. Rost.
Neubadē: P. Moltrecht.
Opē: A. Kutschbachs.
Ruhienē: Dr. A. Lane.
Skrihweros: M. Roje.
Skujenē: W. Semel.

Smiltēnē: Paul Lufch.
Slofā: Rob. Walter.
Stufmanos: K. Keefner.
Walfā: K. Schmidt.
Walmeerā: A. Heffe.
Werawā: Dr. A. Karp.
Wez-Gulbenē: v. Glasenapp.
Zehsis: Wilh. Trampedach.

15 rbl. weetā tikai par 3 rbl.

īfustam uī pēhymāfū un beī eemāfās fāistūs un īsturīgūs atllabtus tungu kabatas pulkstēnus īf īhīta amerikānu jaunfēlta „Prima“ (ne seltītūs) ar apbrīhnojāmu grāwuru, uīfweltāmi beī atfēhgas par 36 stundām reīst ar galwojumu par pāreīju gaitu uī 6 gadi. Šchos pulkstēnus pat fpezialīstis neīfšfērs no īhsteem sēlta 56% prowes, furi māfā 60 rbl., 2 gab. 5 rbl. 50 kap., weenš damu 4 rbl. Tāhdi pāfchi fēgti ar 3 wahzīneem „Doubleor“, apbalwoti medālam, 6 rbl., 2 gab. 11 rbl. 40 kap., weenš damu 7 rbl. Par brīhwu teef peelīkts pēe tātra pulkstēna: 1) panžera fēhbīte no tāhda wat sēlta, 2) fudraba brelofs 84% seltītš, ar fāīfū grāwuru, 3) fāmīa māfīnšč pulkstēna uīglabāščhanai no bojāščhanās. Adrese: Варшава, Торговый Домъ Т-ва „Консервентъ“, Новоліпки 8—90. Par pulkstēna fuhriščhanu un eepalāščhanu jamāfā no 1—4 gab. 50 kap., bet uī Sibīriju 75 kap. Uī Sibīriju beī eemāfās neīfustā. Korepōndēnje kreemu waj wahju walodās.

Kalku eelā Nr. 18.
Optika, fotogrāfija un elektrizitate.

Plakati

atteezotees uī eesū bīleščhu nodokli teatreem, konzerteem un zīteem īfīhfojumeem pēh Wīdsemes gubernatora noreikumeem dabujami **Grusta Plates** drufatāwā, Rigā, pēe Pētera bānīzās un Skāhru eelā 13.

Manā apgāhībā dabujams:

Jowans un Olga. Weh- fūriškis romāns no A. fon Kladowa. Tullojis W. Behrs. Matfā 1 rbl. 50 kap.

Brahli Karamasowi.

Romāns 2 dalās no F. W. Dostojewfka. Tullojis P. Pauls. Matfā 2 rbl. 80 kap.

Grusts Plates,

Rigā, pēe Pētera bānīzās un Skāhru eelā Nr. 13.

Spīhdofchi balta

teef
wēka, ja pēe wīnās masgā-
ščhanās ar sepeem un soda
tee! peelīkts pīlnigi nelaito-
ščhāis, uī galwoščhanu beī
šlora,

balinajamāis lihdsēklis

Alba

H. A. Brieger.

Dabujams apteekās, apteeku
pretščhu tīrgotawās u. t. t., tā
ari fabrikās magāfīnās:
Stabu eelā 10, Kalku eelā 1,
Grehzīneeku eelā 8.

Atkalpāhdewejerēmrabats

Pseļs gultas,
behrni ratīnus,
masgajamos fēkus,
petrolejas wahriļajūs,
tehsmāfchīnas,
emalj. wahram-ys traukus,
petrolejas krāhīnis,
fīkļa un fojanfa prezes,
nikēta un alfenīda prezes,
peedāhwā pa lehtāfām jenam

J. E. Muschke

lampu fabrikas nolīktawa
Terbatas eelā Nr. 18.

Metala fāpu froni
leelā īfwehīe leht.

200 rbl. atlihdzību dodam

tam, kas mums peerahda, ka muhsu preze nam to zenu wehrtis. Tikai par 3 rbl. 95 kap. 12 rbl. meeta isfuhtam 17 nepereeshamus wehrtigus preefshmetus: 1) Melni kobinatu tehrauda lungu pulstieni, enfuri waj dabmu zilindri, uswekkams bes atflehgas var 40 stundam reisi, ar galwosumu us 8 gabeem, 2) flaihtu, nekad melni nepaleofschu kehbiti, 3) tabdu pat jaunmodes brelohu, 4) samta maifinu pulstenu ufglabasch, 5) jaunmodes ahdas partmoneju ar 6 nodalam, 6) derigs jaunums: ameritanu drofchs bahrdas nasis „Sanita“ ar kuru katrs war bahrsou dshht, drofchi un koti meeglt. 7) pindselite, 8) nikela taste, 9) fitina, bahrdas nascha tribschanai, 10) flaihtu grehsenu, duble ar atmeni „Opal“, 11) jaunus Parites „Blotag“, kas pilnigi dabigi israhda daschadus status 12—17, 11) 6 koti interesantas kartes preefsh wisa. Wisus schos preefshmetus isfuhtam tikai par 3 rbl. 95 kap., 2 garnituras 7 rbl. 40 kap. pehz pastellejuma sanemshanas uj pehzmaksu un bes eemafas. Tabdu pat garnituru ar lab. sort. pulstieni 4 rbl. 50 kap., 2 garnituras 8 rbl. 50 kap. Augschā min. garn. ar flehgtu pulst. 1 rbl. dabrgati. Suht. 40 l. (us Sibiritju 75 l.). Adrese: T-vo „Zapa“, Barwasa. Otd. 100. Adresi luhdsu isgreet un stingri uslipinat uj tuwertu.

Deb ^t	Kapitals	Kred ^t
— Kursi: Kantoristeeem Gramatwoscheem — ◀ kungeem un damam. ▶ Sakums katrā lalkā. Prospekti par w.	Praschana ir: Kapitais! Augstaka alga! Labaks stawoklis! Zeen. weikaln. par walti uss. kreetn. spekus. Ludsu peeprasit.	
J. Kasimirs, Rigā, Basteja bulw. 11, pr. kreew. teatr.		

J. Nicklas, Rigā,
eerotfchu kaleju meistars.
Mana
eerotfchu magasina
atrodas

tagad tikai
leelajā Smilfchu eelā 9,
netahlu no birshas.

Filiale Jelgawā.
Leelakā iswehle pa lehtakām zenam.
Leelakā islaboschanas darbniza.

200 rbl. pateiz. algas

tam, kas peerahda, ka no mums peedahwatās 12 wehrtigas leetas, nam to zenu wehrtis, kas tam uslitta: tikai 3 rbl. 45 kap. Zilectoseet gadijumu! 1) Staihs lungu tab. pulst., ihstā melna tehr., ent. gabji. (ne zil.), us atm., ar cetaisi, kas isfargā no seberes luhsch., puteksu aifsh. stiklu un stannu us min. par. gabjeenu, 2) eleg. kehbe, melna, nil., no baltā met. waj amer. selta, garu waj tar. 3) Jauns! Autom. kinemat. brelofs ar dub. main. inter. seew. stat. 4) Pulst. aifsh. no putekl., 5) Pulst. aifsh. no tagl., 6) amerit. stereost. panor. ar 2 achr. stipri paleel. stikleem un peet. pr. bildem, 7) 25 mahtst. isfrahd. bildes. Derigs jaunums: 8—11) Lihra nil., ahrs., mech. spalmaschabts ar spalwu, sifm. un lautich. stemp. ar pastel. wahrdu, tehwa. un jam. wahrdu, 12) pudelite trahfas stemp. Wisu to tikai par 345 kap., ar flehgtu pulstieni, piln. gar. 445 kap. (pulkst. peel. galw. ralfsu us 6 g.), isfuhta bes eemaff. Peef. Cir. Kreew. 50 kap., Sibir. 90 kap. Luhdsu adr. T-ву „Двигатель“ Варшава, Порожняя 14—130. PS. Kas nepatich, nemu atpafat. Wehst. ralfst. kreewu waj wahzu malodās.

Manā apgahdeenā isnahkufe un dabujama:

Simtene.

Lafama grabmata pirmmahzibas sholam.

Daschu Rigas sholotafu fastahdita.

Pirma data.

Matja 50 kap.

Grifts Plates, Rigā, pee Petera basnizas un Stahrau eelā Nr. 13.

Pirma Rigas ratu atspere un asu fabrika

J. M. Kramer, Rigā,

Behnu eelā Nr. 9, telefons Nr. 1107.

Spezialitates: ratu atsperes un ases, patent, puspatent un smebru ases, la ari wijas ratu dalas, ratu kronus waital. fazon., atfaitu scharnires.

Rahpshchus, rumbu rinkus, dihteles rinkus, ilhu scharnires, ratu turwus, greeftas bulkes, igresnojumus waitalos fazonos.

J. Redlicha
dibin. 1857. g.

Anglu
magasina
Rigā

peedahwa

Stejrijas kahpostu ehweles

ar 3, 4, 5 un 6 nascheem,

sakan ehweles, gurku ehweles, radisu ehweles.

„Waldschlöschena“ Merzens.